

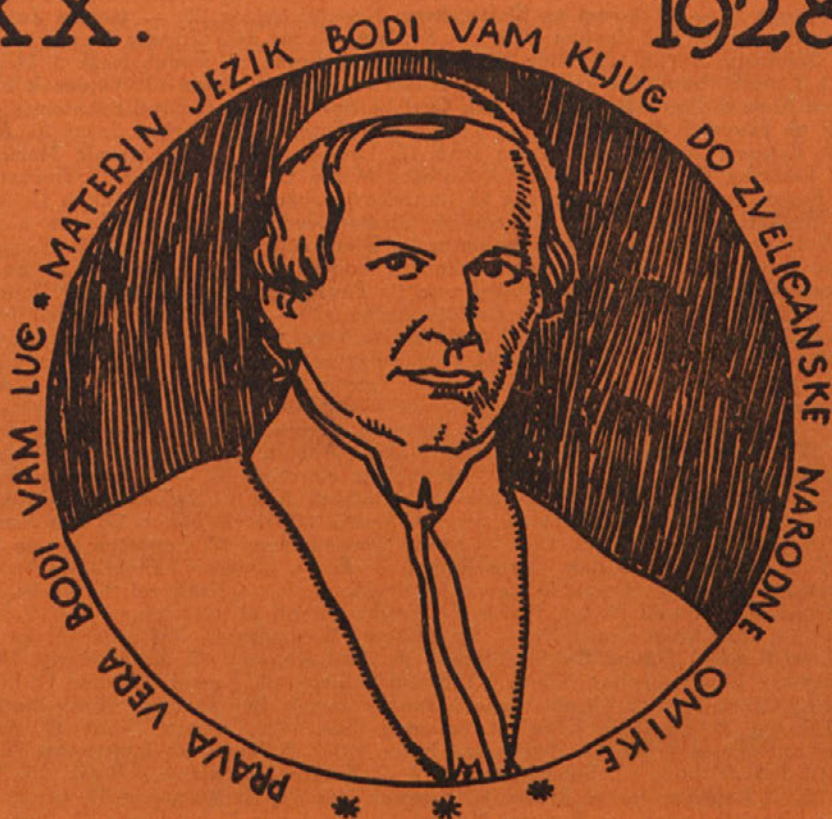
POŠTINA PLAČANA V GOTOVINI

NAŠ DOM

LIST ZA LJUDSKO PROSVETO

XX.

1928.

MAJ

»Naš dom« izhaja 1. v mesecu. Naročnina za vse leto 20 Din (od maja dalje 13.50 Din); za naročnike »Slov. Gospodarja« in »Domoljuba« 12 Din (od maja 8 Din). — Za Italijo 10 lir, Avstrijo 3 in pol šilinga, za Ameriko $\frac{3}{4}$ Dol. Naslov: »Naš dom«, Maribor, Aleksandrova cesta 6/I. Položnice si kupite na pošti in vpišite št. 13.577.

Posamezna številka velja 2 Din — ne glede na to, ali ima list 32 ali 16 strani.

Družina »Našega doma« (nadaljevanje; vseh seve še ni, temveč pridejo v prihodnjih številkah; številke pomenijo dinarje):

Št. Janž na Vinski gori: Levč Franc 12, Žerjav Karl 12, Weiss Matej 12, Potočnik Marija 12, Kroflič Fanika 12, Lešnik Jakob 12, Podpečan Baltazar 12, Delakorda Franc 12, Gril Rafael 20. — Št. Janž pri Velenju: Rednak Terezija 6, Rednak Mihael 12, Drev Ivanka 12. — Jarenina: Maurič Franc 12, Lešer Marija 3, Pukl Franc 6, Purgaj Elizabeta 12, Nekrep Ivana 12, Straus Julijana 6, Deučman Alojz 6. — Sv. Jedert nad Laškim: Čitalnica 192 in 24. — Št. Jernej — Loče: Korošec Jožef 12, Detičec Frančiška 12, Korošec Marija 12, Novak Micka 12, Kukovič Franc 12, Ribič Miha 12, Čugmas Helena 20, Cerinšek Lizika 45, Stefanič Ivan 6, Arbeiter Konrad 12, Novak Jakob 6, Furman Janez 12, Vehovšek Franc 6, Rupnik Alojz 6, Bezenšek Terezija 12, Smit Josipina 10, Marguč Janez 6, Petelinšek Anton 3, Vrhovšek Franc 6, Klinc Angela 12, Krajnc Terezija 6, Turnšek Neža 3. — Št. Jernej na Dolenjskem: Kovačič Anton 20. — Gornje Jezersko: Šinkovec Marija 10, Krč Justina 10.50. — Sv. Jurij ob juž. žel.: Zupanc Matija 6, Fidler Ivan 8, Spolenak Martin 12, Šolinc Milka 18, Košec Franc 12, Vodeb Neža 3, Debenak Anton 3, Fendre Franja 12, Teichmeister Anica 12, Zupanc Anton 12, Valenčak Emilija 12, Pevec Alojz 6, Frece Minka 6, Lesjak Ciril 12, Sajko Justin 6, Kroflič Antonija 12. — Sv. Jurij ob ščavnici: Rantaša Matija 12, Kocmut Terezija 12, Farkaš Jožef 20, Murko Ivan 12, Fekonja Antonija 12, Slana Ivan 12, Laučič Alojzija 12, Stranič Marica 12, Škrjanc Terezika 12, Divjak Martin 12, Korošec Marija 12, Verzel Alojz 12, Horvat Vincenc 3, Bažar Trezika 3, Fijnfa Franc 12, Janžekovič Jožef 12, Šešerko Jakob 12, Štuhec Ciril 3, Roškar Vera 3, Kolarič Alojzija 10, Omulec Henrik 12, Lovrec Anton 3, Kump Roza 15, Horvat Franc 12, Štuhec Valentin 12, Klemenčič Jožef 12, Kolarič Mihael 12, Jaušovec Janez 12, Jaušovec Anton 12, Zemljič Lojzika 12, Repič Alojz 12. — Sv. Jurij ob Taboru: Grobler Ivan 12, Rebershek Franc 12, Pavšek Valentin 12, Jesenik Danilo 12, Lončar Jožef 12, Kosmelj Franjo 12, Cestnik Anton 12. — Sv. Jurij v Slov. gor.: Rotman Jožef 3, Kikl Marija 3, Vake Antonija 6, Pušenjak Alojz 3., Sauperl Karl 6, Toplak Franc 12, Dekliška zveza 20.50, Bosina Ivan 24, Šuman Franc 12. — Jurkloster: Pušnik Julka 12, Deželak Jožef 12, Koprivc Anton 12, Dobošek Marica 12, Zalokar Friderik 12. — Št. Jur ob Taboru: Kreča Janez 12, Turnšek Marija 20. — Juršinci: Holc Janez 12, Novak Anton 6, Majerič Ana 12, Fras Jožef 12, Pignar Metod 6, Štebih Marija 6. — Kalobje: Erjavec Florjan 12, Gračner Leopold 6. — Kamnik: Letnar Angela 12, Kronabetvogel Stanko 12. — Konjice: Klinc Josip 12, Grenkuš Alojz 3, Ditz Karolina 10. — Koprivnica: Poljšak Miha 12, Zvonar Jožef 6, Božičnik Anton 12, Božiček Ana 10, Lehner Franjo 10, Kat. prosvetno društvo 20. — Kostrivnica: Strašek Marija 12, Slavič Janko 12, Ros Marija 6, Berglez Anton 12, Kokol Elizabeta 3. — Kotlje: Serajnik Ivan 12, Gorenšek Franjo 12. — Kotor: Plohl Ivan 20. — Kozjak: Germ Alojz 6. — Kozje: Pustišek Miha 12, Grzina Miha 12, Novak Alojz 6, Žagar Franc 20, Lavrenčič dr. Matija 20. — Kraljevci: Borko Iv. 12. — Sv. Križ nad Mariborom: Maček Marija 12, Peitler Jakob 12, Galunder Filip 12, Ermut Filomena 12, Hauptman Franc 20. — Sv. Križ pri Kostanjevici: Mellacher Maks 6. — Sv. Križ pri Rogoški Slatini: Dekliška zveza 36, Prah Antonija 12, Matej Marija 20, Goričan Barbara 12, Plemenitaš Mihael 12, Sinko Julijana 20, Fuhrer Terezija 12, Bercko Matilda 12, Čeček Ivan 12, Škrabl Franc 3, Janžek Jurij 6, Bek Franc 6, Košak Štefka 12, Drvodol Lojze 20, Drogenik Eliza 12, Šalamon Franc 12, Ducman Franc 12, Pettino Rajmund 6, Ducman Franc 12, Plemenitaš Franc 12. — Križevci pri Ljutomeru: Skuhala Tomaž 12, Rajnar Julče 12, Bohana Janez 12. — Krško: Engelsberger Marija 20, Turšič Helena 20. — Laporje: Jančič Ernest 12, Korošec Karl 20, Hajšek Jožef 12, Brumec Terezija 12, Ganzitti Ludvik 12, Kovačič Matevž 12, Jug Janez 3, Jug Franc 12, Pivec Mat. 6, Kmetec Jožef 6, Orešič Ivan 12, Gašparič Marija 12, Stunec Jožef 12, Pirš Andrej 12, Pivec Janez 20, Orešič Jakob 12, Onič Julijana 12, Mohorko Jožef 6, Razboršek Martin 12, Sažadin Rozika 12, Slaček Anton 12, Izobraževalno društvo 20, Ozimič Jože 12. — Laško: Kosi Jakob 12, Kačič Franc 12, Rajh Jožef 12, Gostinc Franc 10, Teršek Franc 6, Krajnc Ivan 12. — Sv. Lenart nad Laškim: Kosi Jakob 96, šantej Karl 12, Lapornik Anton 6. — Sv. Lenart v Slov. gor.: Šalamun Franc 6, Ornik Janez 3, Kukovec Julijana 12, Tausič Amalija 6, Arnuš Marija 12, Perko Marija 6, Kramberger dr. Ludvik 12, Zimič Janez 12, Breznik Franc 12, Kronvogel Feliks 12, Spindler Franc 6, Kurnik Eduard 12, Čuček Alojz 6, Matjašič Ludvik 12.

OB 700 LETNICI LAVANTINSKE ŠKOFIJE.

Fr. Kovačič.

Na binkoštni ponedeljek, dne 14. maja 1228, je malo pa prijazno mestoce Straubing ob Donavi na Bavarskem videlo izredno sijajno svečanost. Dolga vrsta najodličnejših cerkvenih in svetnih dostojanstvenikov z izbranim spremstvom se je zbrala tu, na čelu jim solnograški nadškof Eberhard II. Posvečen je bil ta dan prvi lavantinski škof Ulrik I., ob enem pa je nadškof ob tej slovesni priliki opasal z mečem mladega Otona II.,

Nekdanja stolna cerkev in škofovska prestolnica pri Sv. Andražu v Lavantinski dolini.

sina vojvode bavarskega. Štiri dni poprej, namreč 10. maja 1228, je isti nadškof izdal listino, s katero je pri Sv. Andražu v Lavantinski dolini na Koroškem ustanovil novo škofijo, ki tedaj letos praznuje svojo sedemstoletnico.

Malokatera škofija v katoliški cerkvi je doživela toliko sprememb, kakor ta. Njena sedemstoletna zgodovina nam predstavlja trdo usodo slovenskega naroda.

Kako je bilo pri nas pred sedem sto leti? Razen v Trstu in v Istri na celem slovenskem ozemlju ni bilo nobene škofije. Leta 811 je cesar Karol Veliki napravil Dravo za mejo med Solnogradom in Oglejem. Tako smo bili Slovenci razdeljeni in podvrženi dvema tujima cerkvenima dostojanstvenikoma. Oglej je v poznejših časih malo vplival na naše dežele, tembolj pa Solnograd, ki je tudi iztisnil sv. Metodija iz naših krajev ter

Stolna cerkev v Mariboru.

nasilno ponemčeval Slovence. V političnem oziru je imela takrat Štajerska svojega vojvoda, Leopolda Babenberškega, in Koroška svojega. Savinjska dolina in slovenjgraška okolica še takrat nista spadali pod Štajersko.

Ker so se ljudje med tem močno namnožili in so se ustanovile mnoge župnije, solnograški nadškof ni mogel več sam upravljati svoje ogromne vladikovine, zato je nadškof ustanovil več novih škofij, tako leta 1218 sekovsko škofijo, 1228 pa lavantinsko. Slovencem Solnograd ni privoščil posebne škofije; vse te nove škofije so bile ustanovljene na nemških ali takrat že bolj ali manj ponemčenih krajih. Lavantinska škofija je pa imela zelo

majhen obseg, bila je manjša kakor današnje nekoliko večje dekanije. Od sedanjega lavantinskega ozemlja je obsegala le Dravograd in Remšnik, oziroma sedanjo marenberško dekanijo; ostale župnije so bile na Koroškem in na Srednjem Štajerskem. Ves ostali del sedanje lavantinske škofije je spadal pod Solnograd levo od Drave, desno od Drave pa pod patrijarha v Ogleju.

Leta 1462 je bila na slovenskih tleh ustanovljena ljubljanska škofija, kateri so bile pridružene tudi nekatere sedaj lavantinske župnije. Sicer je pa obseg te škofije bil tudi le majhen otok v obsegu oglejske patrijarhije.

Leta 1751 je bil patrijarhat zatrt in v Gorici ustanovljena nova nadškofija, kateri je bila podrejena tudi Spodnja Štajerska desno od Drave, izvzemši tiste župnije, ki so spadale pod ljubljansko škofijo.

Velike spremembe so sledile potem pod vladjo cesarja Jožefa II. Goriška nadškofija je bila zatrta, solnograški nadškof pa je moral svojo oblast na Štajerskem prepustiti sekovski škofiji, na Koroškem pa krški in lavantinski. Oblast lavantinskega škofa se je sedaj raztegnila ne le čez Lavantinsko dolino, marveč na Koroškem tudi čez velikovško (takrat slovensko) okrožje, na Štajerskem pa čez celjsko. Slovenci marihorskega okrožja (nad 200.000 duš) so pa prišli pod nemško sekovsko škofijo, in sicer ne le na levi strani Drave, temveč tudi na desni strani župnije sedanjih dekanij hočke, magdalenske in zavrčke.

Ignac Franc Zimmermann,
škof lavantinski 1824—1843.

Ta razdelitev je bila zelo nenaravna in za Slovence krivična. Sedež škofije je bil blizu severne koroške meje, škofija pa se je raztezala doli do Sotle. Le tri dekanije na Koroškem so bile nemške, vse druge pa slovenske, vendar se je lavantinska škofija smatrala za nemško škofijo. Dočim so za štajerske Nemce ustanovili dve škofiji, leobensko in sekovsko, so Slovence na Štajerskem in Koroškem stlačili pod nemške škofije, sekovsko, krško in lavantinsko.

V slovenskem delu lavantinske škofije je nastalo veliko pomanjkanje duhovnikov, ker škofija ni imela ne bogoslovne šole, ne semenišča in na njenem ozemlju do l. 1809, ko je bila ustanovljena celjska gimnazija, ni bilo nobene gimnazije, kjer bi se slovenska mladina lahko šolala. V cerkvenih in vladnih krogih so spoznali, da je položaj lavantinske škofije nenaraven

in trajno nevzdržen. Opetovano so se delali poskusi, premestiti škofijski sedež kam na Spodnje Štajersko, mislili so na Celje, Slov. Bistrico, Ptuj ali Maribor, toda vsi poskusi so se razbili ob nepremagljivih težavah. Slovenski živelj v škofiji se je pa vkljub vsemu vedno bolj uveljavljal. L. 1824 je zasedel lavantinsko stolico prvi škof-domačin, ki je znal tudi slovenski, dočim so do tega časa lavantinski škofje bili sami nemški baroni in grofje. To je bil Slovenjebistričan Ignac Franc Zimmermann, nekaj časa učenec slovenskega pesnika Volkmerja pri Sv. Urbanu v Slov. goricah.

Za Zimmermannom je 1843 postal škof Slovenec iz Stične na Kranj-

Franc Ksav. Kutnar, škof lavantinski 1843—1846.

skem, Franc Ksav. Kutnar. Po njegovi kratki vladni pa je leta 1846 na občno radost vseh Slovencev postal lavantinski škof Anton Martin Slomšek. Sedaj se je približala ura rešitve. Takoj po svojem nastopu je začel delati priprave za novo razmejitve škofije.

Slomšek se ni bal truda, ne žrtev, ki so bile združene s tem orjaškim delom. Po dolgih poga-janjih je končno l. 1859 prišlo do selitve. S 1. junijem je koroški del škofije prešel pod oblast krškega škofa, 1. septembra pa sekovski del pod lavantinskega škofa. V novem delu lavantinske škofije, v Mariboru, je odslej tudi sedež lavantinskih škofov. Na angelsko nedeljo,

4. septembra je Slomšek slovesno vzel v posest svojo novo stolnico sv. Janeza Krstnika v Mariboru. Slovenci med Savo in Muro so tako dobili svojo škofijo. Ko bi lavantinska škofija ne bila vzela pod svoje okrilje obmejnih Slovencev, bi bili sekovski Slovenci nedvomno izgubljeni. Slomšek je hotel rešiti vse sekovske Slovence, toda graški škof in vlada nista hotela o tem ničesar slišati in sta zahtevala, da mora politična meja med graškim in mariborskim okrožjem biti tudi meja med lavantinsko in sekovsko škofijo. Tako so nam ponemčili radgonsko okolico, Apače, Špilje, Gomilico, Lučane in Arvež. Le nova državna razmejitev je nekoliko popravila l. 1859 storjene napake in krivice. Štajerski Slovenci so s preselitvijo škofijskega sedeža veliko pridobili, a koroški Slovenci so bili izročeni na milost in nemilost nemške krške škofije, ki je vedno podpirala ponemčevanje in no-

ben krški škof doslej ni znal slovenski, dasi je imel nad 100.000 Slovencev pod svojo oblastjo.

Prejšnji oblastniki, zlasti solnograški nadškofje, niso za Slovence ničesar storili, izvzemši kardinala Schwarzenberga in Tarnoczija, prvi nam je imenoval Slomšeka za škofa, drugi je izvedel preselitev v Maribor. Tre-

Anton Martin Slomšek,
škof lavantinski 1846—1862.

Dr. Jakob Maksimilijan Stepišnik,
škof lavantinski 1862—1889.

balo je skoraj vse na novo ustvarjati, a verniki in duhovniki so vedno radi pomagali, kjer je šlo za blaže, prosvetne in dobrodelne namene.

Upamo, da bo staročastita lavantinska škofija v svojem osmem stoletju doživela čast in veselje, da bo Slomšek povzdignjen na oltar.¹

DEKLIŠKI TABORI V PROSLAVO 700 LETNICE LAVANTINSKE ŠKOFIJE.

700 let brsti božje seme na njivah lavantinske vladikovine,
700 trudapolnih setev je dozorelo v njenih brazdah za nebeške žitnice,
700 let gorijo v Slomškovi škofiji svetli ognji krščanske prosvete,
700 let sijajo Lavantincem in Lavantinkam solčni dnevi božji.

Zato bomo Lavantinke na letošnjih poletnih taborih proslavile 700 letnico naše škofije.

Vršili se bodo tabori ob znamenitih svetiščih za več dekanij skupno, da se skupno poklonimo apostolski staročastitosti lavantinske vladikovine.

¹ Natančno zgodovino Lavantinske škofije podaja ravnokar dotiskana knjiga Fr. Kovačič, Zgodovina Lavantinske škofije. Najenostavnejše se knjiga naroči po domačem župnem uradu.

Sporod. V cerkvi služba božja in pridiga: Škofija, duhovna naša mati.

Zunaj cerkve tabor z govori: 1. Zgodovina naše škofije, zgodovina naše narodne izobrazbe. 2. Slomšek, preroditelj škofije. 3. Domača župnija, torišče deklškega delovanja. 4. Veličina ženske v kat. Cerkvi.

Med govori petje, deklamacije in petminutni pozdravi posameznih Dekl. zvez. Osnutke za govore bomo izdelali in pravočasno poslali.

Pozivamo vse Dekl. zveze in tudi Mar. družbe, da nam sporoče na dopisnici, pri kateri cerkvi in kdaj se naj v dotičnem okolišu tabor vrši.

Osrednje vodstvo Dekliških zvez v Mariboru.

Dr. Michael Napotnik
Princeps Episcopus Lavantiorum.

*Dr. Andrej Karlin,
sedanji škof lavantinski od 1923.*

ČEGAVE KNJIGE ČITAMO.

Oton Župančič

je naš največji živeči lirični pesnik. (»Lirični« pesnik je tisti pesnik, ki ne opisuje raznih zunanjih dogodkov, temveč čustva in misli svoje duše.)

Rodil se je 23. januarja 1878 na Vinici v Beli Krajini. Po gimnaziji je študiral modroslovje na Dunaju in mnogo potoval in živel po Evropi. Zdaj je dramaturg (umetniški vodja) pri ljubljanskem gledališču.

Župančič je s svojimi pesnimi postavil Slovence v eno vrsto z velikimi narodi Evrope. Pred njim nismo slutili, da je slovenski jezik tako bleščeč in pojoč. Iz skrivnostnih globin je dvignil slovensko dušo in ji dal opojno

besedo, stisnil vanjo vso veličino in trpkost naše zemlje. Svojim otrokom je zapel prelepe otroške pesmi o Cicibanu.

Kot mojster jezika je prevedel najimenitnejše drame (igre) angleškega pisatelja Shakespeare-a. (Shakespeare — izgovori: Šekspir! — je eden največjih pisateljev vseh časov in narodov; živel je od l. 1564 do 1616.)

Župančič je napisal tudi sam tragedijo (žaloigro): »Veronika Deseniška«.

Matija Malešič.

Rodil se je 30. oktobra 1891 v Črnomlju v Beli Krajini kot sin bornih kmetijskih staršev, ki so nadarjenega dečka dali v višje šole. Seveda bi bili najrajši, da bi bil novo mašo pel; vendar ga je Bog poklical v drug stan. Po gimnaziji je šel na visoke šole in študiral pravo. Vojska tudi njemu ni prizanesla; moral je na fronto, kjer je bil tudi ranjen. Visoke šole je končal po vojski v Zagrebu in si odprl vrata v življenje: lahko se bi bil posvetil advokatskemu ali sodniškemu poklicu. Toda Malešič s svojim nežnim, dobrim srcem ni hotel biti niti advokat, niti sodnik, temveč je šel za političnega uradnika. (»Politični« uradniki se imenujejo sreski poglavarji in njihovi namestniki ter veliki župan in njegovi pomočniki.) Služboval je pri sreskem poglavarstvu v Murski Soboti in v Črnomlju; zdaj je vladni tajnik pri velikem županu v Mariboru.

Marsikdo bi se bil na Malešičevem mestu prevzel: pozabil svoj siromašni dom, izgubil svoje preprosto, kmetijsko srce. Malešič je ostal otroško veren; z vso ljubeznijo in s spoštovanjem poslušal nauke svoje neizobražene, kmetijske matere. Če je o praznikih prost in ga vabijo na izlete, jim reče: »Mati me čakajo; grem k njim.« In se odpelje v daljnji Črnomelj v nizko hišico, k preljubi materi svoji, kjer ga veselo pozdravljajo bratovi otroci: »Stric! Stric!«

S to kmetjsko preprostostjo in z mehko nežnostjo piše tudi svoje povesti v »Dom in svet« in v »Mladiko«. Doslej je izdala Mohorjeva družba eno teh povesti tudi v posebni knjigi, in sicer: »Kruh, povest iz Slovenske Krajine.« (»Slovenska Krajina« je pravo ime za Prekmurje.)

Malešič dela neumorno; po dnevu sedi v uradu, zvečer piše in piše, včasih tako dolgo, da mu sveti že jutranja zora skozi okno.

Slomšekove slike bodo izšle ta mesec. Vse podrobnosti bomo objavili v »Slov. Gospodarju«, »Domoljubu« in »Slovcu«.

JURIJ ŠTRBUNK.

(Zgodba o pijančkovi nezgodi. Spisal Matko Krevh, kaplan pri Sv. Petru pri Mariboru.)

Jurij Štrbunk in Gašper Potisk sta se vračala od nedeljske rane maše domov. Na slavnem slovenjgraškem trgu sta obstala pred čudnim lepakom: »Napij se iz studenca — živela abstinenca!«

»Prokleta!« je potegnil Jurij Štrbunk, ki je bil krojaček-pijanček, Gašperja, ki je bil siromaček. »Prokleta! Saj nisem krava, da bom vodo žrl. Tista asti — absti — stisnjenca, prokleta, saj ne vem, kaj je to! Tista, za moj del, naj živi!«

Jurij in Gašper sta jo mahnila iz mesta. Šestnajst in pol gostiln je bilo takrat v Slovenjem Gradcu. Iz vseh

je dišalo po pivu in gulažu. Strašne muke je trpel Jurij. O, ko bi jih bil obrnil na dober namen, kakšne zasluge za zveličanje si bi bil pridobil! Tako pa je po svoji grdi navadi rajši klet:

»Prokleta! Vse žepe imam suhe! Žeja me pa tako, da bi žabe vikal. Gašper, ali nimaš za požirek žganja?«

»Suh sem kakor tvoje grlo«, je Gašper žalostno odkimal. »Čakaj, ko prideva iz mesta!«

»Ti lahko govoriš, ki si vajen vode!«

»Še ti se je navadi!«

Srečno sta premagala skušnjave šestnajstih gostiln in Gašper je bil že vesel. Le Koštruncljine gostilne zunaj ob Legenskem potoku se je še bal. Koštrunclja je znala svojo pijačo tako hvaliti, da je vsakogar zapeljala.

Koštrunclja je res stala na pragu. Toda čudo! Ko sta primahala naša možakarja, je Koštruncljo kar vrglo v kuhinjo.

»Prokleta, kako se me baba boji«, je veselo zagodrnjal Jurij ter tanko pljunil, zakaj slin je imel pri tej suši bore malo.

»Kaj pa imaš z njo?« je vprašal Gašpar ter si utrgal kislico, ki jo je žvečil za žejo.

»Zvabila me je in mi hvalila vino in pivo in žganje, pa še klobase in pečenko. Vse mi je ponujala, jaz pa sem pil in jedel kot še na veliko noč ne. No, kaj naj bi ji plačeval! Tirjala me je sedemkrat, pa sem ji zabrusil: Prekleta, kaj pa ponujaš, baba! Saj te za nič nisem prosil, pa ti nič nisem dolžan!«

»Prekleta«, je menil Jurij, »pri Knezu se bova oglasila! Polič hruševca se mi bo presneto prilgel!«

»H Knezu pa jaz ne grem; imava midva nekaj skupaj. Tak stiskač!«

»Prekleta, več kdo ima, manj rad da.« Tako je modro povedal Jurij; včasih se je tudi njemu posrečila kaka modra — beseda namreč, ne klet-

vica, zakaj preklinjati zna vsak tepec in lahko to opazimo na vsak korak po mili domovini.

Možakarja sta jo torej zavila s ceste mimo Kneza na Mrzlikarjev vrh. Solnce je peklo, Jurij pa je medlel od žeje, tako da se je Gašperju že zasmilil.

»Ko bi bila vsaj voda kje! Pil bi iz mlake«, je vzkoprnel Jurij. Tokrat ni zaklel, ker je trpel preveliko žejo in se je le bal vročine in žeje v vicah.

»Pod Hodnikovo njivo je korito z žlebom.« Gašper je vedel zanj, čeprav sam še nikoli ni pil tiste mastne mlakuže.

Strašno je moral biti Jurij žejen, ker je tako silil h koritu. Našla sta ga; bilo je vse s travo in mahom preraščeno, voda pa je pricurljala po žlebu, ki je bil pokrit z desko. Tam blizu se je venomer oglašal zategnjen »kva-a-ak, kva-ak«. Jurij nič ni slišal niti videl, sklonil se je k žlebu in lokal, lokal — lok-lok-lok . . . Dolgo je pil. Sele ko mu je sape zmanjkalo, je vstal in si obrisal usta.

»Proketo! Ne bi bil, če bi ne bil tako žejen. To je mlaka — puc«, je pljunil in se zopet nagnil k žlebu. Gašper je potrpežljivo čakal, da pride na vrsto. Jurij se je naenkrat vzdignil:

»Kak pa je ta studenec! Enkrat se voda vlije, potem je spet ni.«

Privzdignil je desko iznad žleba, da pogleda v žleb, kaj bi vodo zadrževalo. Tedaj pa je neznansko zaklel in začel neusmiljeno pljuvati: »— preketo, prekl —, da sem pil to gnojnico, grdobo, prekl —! Ti si kriv! Svinjarija!«

Gašper je pogledal pod desko ter zagledal v žlebu ostudno žival, rumenočrnega močerada, ki si je tudi gasil žejo. Kar je ušlo vode živali, to je popil Jurij. Gašper se je debelo zasmel, da ga je kar na trato vrglo.

Ne vem, če je Jurij še kdaj pil vodo. Bogve tudi, kaj bi se pripetilo tistemu, ki bi navduševal Jurija za abstinenco in njeno geslo: Napij se iz studenca — živela abstinenca! Dobro, da Jurij za to geslo ni vedel. Zato se ga mi krepko oklepajmo ter se po njem ravnajmo!

Mladost . . .

Se pravi, v Bogu graditi temelj svojega življenja;

se pravi, ufrditi se v življenju in vse nezgode ravnodušno prenašati;

se pravi, hrepeneti po popolnosti, biti krščanski človek in vsako delo dovršiti, kajti v delu se zrcali delavec . . .

se pravi, močan biti in poln kipeče sile;

se pravi, najtežje za najboljše imeti;

se pravi, skozi čerti razburkanega življenja voditi svoj čolnic . . .

se pravi, na bližnjega misliti in se zanj žrtvovati;

se pravi, izklesati si kremenit značaj v delu, veselju in molitvi;

se pravi, kof trdna, neomahljiva skala vsemu kľjubovati, a vendar biti ofrok . . .

se pravi, v Bogu imeti svoj cilj!

(T. R. — Studenci pri Mariboru.)

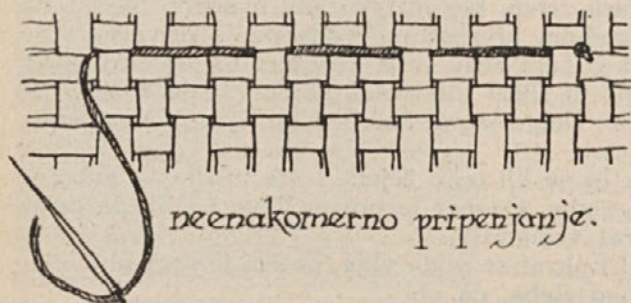
MLADA ŠIVILJA.

Lutka je bila prav zadovoljna. Vprašala je pa:

»Čemu neki imamo vozal in zašiv na gorenji strani?«

Deklica je malce pomislila, nato pa se je možato odrezala: »To mora biti tako! To so samo niti za pripenjanje, ki jih moramo potem pri resničnem šivanju zopet izvleči.«

»Tako, tako! Saj si res pametna punčka. Zato si pa oglejva še neena komerno pripenjanje ali pripenjanje z dolgim v bodom.«

1. Začni kakor prej.

2. Vbodi z iglo navzdol in jo izvleči zopet pri sledeči luknjici ven navzgor.

3. Določi 3. luknjico, vbodi, pri sledeči luknjici zopet ven navzgor, torej je treba skupino niti vzeti in čez tri nadaljnje vbosti itd. do konca vrste.

4. Konec kakor prej.

Tudi to delo je bilo dovršeno. Lutka je končala učno uro z besedami:

»Zdaj pa konec, spravi vse, da za nas nihče ne zve!«

Zdenka je res spravila šivalčke. Hvaležna jim je bila za pomoč.

Prednji vbod in zadnji vbod.

Sledečo učno uro je pričela lutka tako:

»Pri prednjem v bodu delaj tako-le:

1. Vbodi v stramin od spodaj, iglo obrnjeno navzgor, in pusti vozal na levi strani!

2. Od prve luknjice dalje obrni iglo v sledeči luknjici navzdol in pridi potem v naslednji zopet kvišku!

3. Na tak način vzemi vselej več vbodov in izbodov na iglo, nategni potem nit in končaj vrsto!

4. Obrni stramin in zašij s tremi vbodi v isto luknjico!«

»As!« je tu zakričala Zdenka in je brž vtaknila prst, na katerem se je prikazala kapljica krvi, v usta.

»Vidiš«, je menila lutka, »zakaj pa ne natakneš naprstnika, ki te ves čas tako otožno gleda?«

»Odslej ne bom nanj več pozabila« je odgovorila Zdenka in že je imela naprstnik na sredincu.

»Tako, zdaj pa še zadnji vbod ali prešivni vbod!« je nadaljevala lutka pouk.

1. Začni kakor pri v bodu!

2. Napravi vbod in pridi z iglo na desni strani kvišku!

3. Vbodi v luknjico, desno od one, iz katere visi šivalna nit!

4. Podvleči iglo pod dvema nitma in potem kvišku!

5. Tako do konca!

6. Zašij kakor pri v bodu!«

Ali izdelek ni bil prav nič lep. Zdenka je zmešala nit in je morala vse zopet razparati. Lutka jo je tolažila in bodrila k vztrajnosti.

»Pogum, pogum!« so se razlegali po sobi srebrni glaski drobnih šivalčkov. Zdenka je brž izvlekla nit najprej iz igle, potem šele iz stramina in je začela od kraja. Zdaj je šlo vse lepo in gladko. To je deklico ohrabrilo, da poprosi lutko, če ne bi smela teti pokazati, kaj že zna. (Dalje.)

ROPARSKI POGLAVAR.

(Povest. Po Jos. Eckerskornu. Z dovoljenjem »Missionsdruckerei, Kaldenkirchen, Rhld.«)

(Dalje.)

Zdaj je postalo Džonu jasno: to so lučke, ki nastajajo po navadnih prirodnih zakonih nad močvirnato zemljo. Cela procesija jih je že bila. Mojada Džon ni zlahka prepričal, ker je Indijanec veroval, da so lučke duše ubitih, ki nimajo miru.

Počasi sta šla dalje in sta po eni uri prišla do skale, ki je zapirala divjo dolino. Na vseh straneh so kipele skalnate stene v višino. Obstala sta in razmišljala ter gledala iz strašne črne noči daljne zvezde nad seboj.

Zagorec je stopil naokoli; z nogo je udaril v nekaj, kar je zazvenelo. Sklonil se je in pobral — misijonarski križ. Še bolj sta se začudila. Zagorec je tipal še dalje po temnih tleh in našel človeško lobanjo. Tedaj jima je postalo jasno, da sta v Dolini smrti pod »Hudičevim gnezdom«, kamor mečejo roparji svoje žrtve — volkom in pticam za hrano . . .

Čigava je lobanja? Patra Jožefa?

Tudi Zagorčevo pogumno srce je stisnil strah. Pozabil je na previdnost, užgal svetiljko in posvetil po tleh. Kar je videl, ga je obtilo s hladno zono; po tleh so ležale človeške kosti in lobanje in zijale z votlimi luknjami vanj; zraven so visele na grmovju cunje moških in ženskih oblek.

Morda so tu že kosti gospodične Elen?!

Zagorec se je spomnil onih dveh ponočnih gostov, Tona in Cora. Kdo sta bila? Ali nista govorila o velikem denarju? In o tem, da morata biti previdna? Kaj, če je denar odkupnina za Elen? Potem Elen niti trenutka ni več varna, da je ne bodo vrgli v ta grozni prepad!

Mojado je medtem z nožem izkopal jamo in Džon mu je pomagal, da sta kosti položila v grob in nanj misijonarski križ. Komaj sta svoje krščansko delo končala, ko ju je preplašilo tuljenje volkov, ki je strahovito odmevalo od skal.

»Hitro nazaj! Mojado! Ubrani se ne moreva, ker ne smeva streljati; čuli bi naju v »Hudičevem gnezdu.«

Letela sta po jarku nazaj, dokler se nista ulovila za grmičasto stezico, ki ju je rešila gor v skalovje.

»Bog z nama!«

Lezla sta po navpični steni in se oprijemala za razpokline. Pri vsem sta morala še paziti, da niti kamena ne oddrobita, ki bi zaropotal in ju morda izdal. Bogve, če kje nad skalo ni kak ropar na straži?

Prilezla sta že visoko; gorje, če bi bila za prst stopila narobe! Zletela bi v brezno globino. Nebo se je širilo nad njima, jarek je postajal v dalji vedno bolj črn, tuleči volkovi so se nekje razgubili.

»Hvala Bogu! Hvala Bogu!« sta si oddahnila, ko sta se prijela za vrh skale in se pognala na majhno ravninico. Sveži zrak ju je objel in gorski veter jima je hladil znojne obraze. Trenutek sta počivala, potem pa se plazila neslišno do hrastovega gozdička in po zarasli stezi.

»Tam je!« sta obležala na tleh pred mogočno trdnjavo z ogromnim zidovjem in drobnimi okni. Veselje jima je pogrenila skrb, kako bosta reševala ujetnici iz te trdnjave, ko niti ne vesta, koliko je sovražnikov. Toda pogum velja — in Bog bo pomagal!

Zvezde so obledele, nebo je slačilo sivo noč. Džon in Mojado sta se prišuljala do hiše in si jo ogledovala. Vse je bilo mirno, vse je spalo. Tako varni in brezskrbni so bili roparji v svojem gnezdu. Zadaj za hišo je bilo gosto robidovje; za ta grm sta se skrila in čakala.

Na vzhodu so oblaki zardeli in pozdravili mladi dan. V kurniku je zakikirikal petelin; kokošja družina je oživila. Iz hiše je stopila debela zamorka in zazdehala ter odprla kurnik. Džon in Mojado nista niti trenila z očmi. Videla sta, kako je zagrabila nekaj polen in zaspano odjadrala v hišo. Kmalu se je pokadilo iz dimnika; Paza je netila.

Vrata so se spet odprla. Prišlo je čedno dekle z lepimi črnimi kitami. Jutranja zarja ji je cvetela na licih. Mojado bi bil najrajši od veselja zavriskal, ko je zagledal svojega otroka. Srce mu je razbijalo in ga gnalo, da objame hčerko.

Acena!

Premagal se je, da ne bi z neprevidnostjo pokvaril rešitve.

Vsa lepa in cvetoča je bila pred njim. Toda kaj ji je neki bilo, da je bila tako nemirna? Z roko si je pritiskala na srce, iskala je za ogli in grmovji in prišla čisto do grma, za katerim sta bila Mojado in Džon. Oče se ni mogel več premagovati; saj mu je bila tako blizu, da bi jo bil lahko za suktnjo prijel.

»Acena!«

Kaj? Kdo je klical?

»Acena!«

Dekle je čulo tihi šelest svojega imena, začudeno se je oziralo in zagledalo — očetov obraz v grmu. Neizmerno veselje se ji je opojno razlilo po telesu, zavriskala bi bila — toda ostala je tiho. Pogledala je naokrog, kakor da ni bilo nič; kakor da sploh ni videla, kako si je oče položil prst na usta in ji hotel s tem reči: tiho bodi! Očetov obraz se je spet skrnil za grmičevje.

O, kako je Aceni plesalo srce! Oče je prišel! Ali ni imel prav, ko je rekla Pazi, da bo prišel? Toda molčati mora; ne sme vriskati, kot bi srce rado; nič ne sme Pazi povedati. Potlačila je svojo radost, da je nihče ne bi opazil; le solzici veselja sta se blesketali v očeh.

Delala se je, kot da išče nekaj; šla okoli grmovja, skočila pod grm — k očetu. Nekaj trenutkov od veselja nista prišla do besede. Potem je zagledala Džona; oče ji je tiho pripovedoval o dobrem gospodu Zagorcu, ki je plačal zanj voznino na ladji in ki je prišel, da reši ubogo gospodično Elen.

Zagorec je opazil, da se je dekle razžalostilo; zato jo je vprašal: »Ali ve Acena kaj o gospodični Elen?«

»Da, gospod; bila je tu.«

»Bila —?« se je ustrašil Džon Zagorec. »Torej je ni več?«

»Danes zjutraj nisem več našla dobre gospodične.«

»Danes — zjutraj?«

Džona je obšla omotica; pred očmi so mu zaplesale vešče, one čudne lučke, ki so ju sinoči strašile.

»Če hočete gospodično rešiti, mora Marija pomagati. Srce mi pravi, da je v veliki nevarnosti.« Acena je kratko povedala, da sta prišla sinoči Coro in Ton iz mesta in prinesla odkupnino za Elen. Potem so zopet pili

in plesali, le Coro je ostal trezen. Najbrž je šel zgodaj zjutraj z Elen proti — dolini smrti. Od tam se nihče več ne vrača. Tudi patra Jožefa ni več . . .

»Nazaj k »dolini smrti« morava, takoj!« se je odločil Džon. Acena jima je pokazala bližnjico v hrastovo šumo. Mojado je kmalu zagledal na trnju cunjico, ki se je morala odtrgati od Elenine obleke; to je potrdila tudi Acena. Dalje ni smela z njima, ker bi jo zrnili pogrešati in iskati. Zato se je vrnila.

Džon in Mojado sta poiskala sled. V mehkih tleh sta razbrala, da je Elen bežala, ob trničevju je bil kratek boj in se ji je odtrgal košček obleke. Začela sta leteti, previdno sta se zakrivala in hitela, da bi prišla še pred Corom na rob strašnega prepada. Mahnila sta jo počez in ko sta prisopihala do prepada, sta si oddahnila: Cora še ni bilo. Priplazila sta se na rob in iskala; ne, nikjer ni bilo kakega sledu, da bi bil Coro svoje zločinsko opravilo že izvršil. V teh mislih ju je potrdil obupen krik, ki je zaječal iz gozda: Coro je vodil svojo klavno žrtev.

Mojado je hotel takoj za klicem, toda Džon ga je zadržal: »Iz zasede ga morava napasti. Če ga napadeva v odprtem boju, ga sicer lahko ubijeva; toda bogve, če razbojnik ne bo gospodične še prej ubil!«

Mojado se je vdal in se z Džonom previdno plazil roparju nasproti. »Jaz ga bom zabodel!«

»Priatelj Mojado, brez potrebe ne bova ubila človeka; tako naju uči vera!«

Mojado se je skoraj sramoval; v srcu je pritrdil Džonu. Tedaj se je razlegel nov, strašen krik; Coro je vlekel Elen, ki so ji lasje divje mahedrali, obleka ji je bila razcefrana.

»Kaj kličete Boga na pomoč! Vaš Bog še spi«, se je norčeval Coro, tisti z enim očesom, ki sta ga sinoči v gostilni srečala.

»Bog Vas bo sodil! — Oh, kaj sem Vam storila? Najprej me z lažnim pismom izvabite; potem me prisilite, da pišem po odkupnino; zdaj pa, ko ste denar dobili, me hočete umoriti«, je jadikovala nesrečnica, Coro pa jo je sunil naprej.

»Saj vam prisegam, da vas ne bom izdala; le pustite me!« je prosila Elen.

»Nismo norci; take prisege ne veljajo nič. Naprej!

»Ne vrzite me v strašni prepad, kamor ste vrgli patra Jožefa!«

»No, vidite, v imenitno družbo boste prišli.«

Tedaj se je Elen vzravnila, oči so se ji zabliskale:

»Vi — vi ste žival! Vas ni mogla roditi mati. Gospod, vaš pekel bo večn. Ne bojim se vas! Da, da, le zgrabite nož; ne trepečem.«

»O Bog, v tvoje roke — izročam — svojo — dušo!«

Elen se je vdano nagnila in pričakovala, da ji potisne ropar hladni nož v prsa.

Toda nekaj je zašumljalo; zamolklo je vdarilo, težko padlo — in ko se je ozrla, je ležal Coro na tleh, suval z nogami, na prsih mu je klečal mož in ga stiskal za vrat, zraven je čepel Indijanec in mu vezal nože.

Tako hitro se je vse zgodilo, da se je Elen komaj zavedla. Zgrudila se je na kolena in se razjokala v vroči molitvi. Ko se je možema zahvaljevala, ji je Džon nakratko povedal, kako sta jo še v zadnjem trenutku rešila. Cora

sta močno zvezala in privezala k drevesu, da na beg niti misliti ni mogel; da ne bi mogel na pomoč klicati, sta mu zamašila usta.

Zdaj je bilo treba hiteti, da se vrnejo v Hudičevo gnezdo še prej, kot bi roparji vstali. Med potjo je izvedel Džon, da imajo roparji vjete tri Amerikance in dve Amerikanki; baje so ugledni politiki naročili roparjem, da ujamejo te njihove nasprotnike.

Na kraju gozda jih je čakala Acena, ki je ves čas trepetala za očeta. Iz hiše so čuli, kako so nekateri roparji že ropotali in vstajali. Gospodična Elen se je zakrila med drevje, ostali pa so šli proti hiši.

Džon je imel načrt v glavi. Acena ju je morala skriti v veliko sobo, kjer roparji jejo; potem bi morala roparje posamič klicati k zajutrku, Džon in Mojado pa bi svoje že opravila. Mislila sta, da bi bilo dobro, najprej Pazo zvezati in ji zamašiti usta. Ko pa je Acena prosila za dobro, neumno zamorko, sta se dala pregovoriti.

»Paza je itak ves čas v kuhinji; nič ne bo čula.« Acena ju je peljala v veliko sobo, ne da bi jih kdo opazil. V sobi sta bili dve veliki skrinji; za tisti dve sta se skrila.

Grbavi Robo je bil prvi, ki ga je Acena poklicala k zajutrku. Od sinočnje pijanosti je imel še hudega mačka. Ko je prihajal po stopnicah, je Aceni srce močno bilo. Komaj pa je stopil v sobo, sta ga moža podrla na tla, zvezala in mu zamašila usta ter ga vrgla v eno izmed skrinj.

Drugi je prišel Dúl in še prej, kot mu je Acena prinesla zajtrk, je bil že v skrinji. Za njim so prišli Ton, Rana, Oso in Linč; brez glasu sta jih spravila na varno. Nato pa je prikoračil orjaški Sobo. Sumljivo se mu je zdelo, da je v sobi tako tiho.

»Kaj je to, Acena? Zakaj je vse tako tiho? Kje so Robo in drugi?« je zarentačil nad dekletom.

»Tu-tu-kaj notri —«, je jecljala Acena; zdelo se ji je, da je vse izgubljeno.

»Tu notri? Lažeš!«

To je bil usoden trenutek. Džon je vse slišal, nekaj zašepetal Mojado — in že je zahreščal smeh in krohot iz sobe; Džon in Mojado sta se smejala. Sobo je pokukal v sobo; hip nato je bil že v skrinji.

Le dva roparja sta še bila zgoraj. Da bi tudi ta dva ne zasumila, sta Džon in Mojado rožljala s krožniki in ropotala in se smejala. Kmalu sta bila tudi zadnja dva zvezana in zaprta.

Zdajci je stopila v vrata — Paza. Vedela je, da so dobili vsi zajutrki in po svoji navadi jih je hotela vprašati, kako jim je dišalo. Aceni je oče mignil, da je šla po gospodično Elen.

Paza je napravila grozovito neumen obraz, ko je zagledala tuja moža, svojih gospodov pa nikjer. Odprla je usta na stežaj, z masnimi prsti si je drgnila oči in rekla:

»Jej! Jej! Kje so gospodje? Acena?«

Džon se je pošalil: »Saj sva gospoda! Evo, tu je indijanski poglavar Mojado, Acenin oče.«

»Ka-ka-aj? A-a-cenin oče?!«

»Prišel je po hčerko. Dolg čas mu je bilo po nji.«

»Ja — kaj pravijo gospodje na to? Kje so gospodje? Kje?« Plašno se je ozirala.

Veleč. g. FRANC SAL. GOMILŠEK,

župnik in duhovni svetnik pri Sv. Benediktu v Slov. goricah,
velik prijatelj Našega doma.

Rodil se je 14. decembra 1872 v Ptujju in je od l. 1919, pri Sv. Benediktu. Gospod svetnik je velik organizator slovenske mladine, ustanovitelj mladeniških in deklških zvez; navdušen Slovenec, ki je branil našo severno mejo pred nemškim prodiranjem. Kljub letom je ves mladeniški, vnet za vse dobro, neumorno delaven pozno v noč in pri delu že navsezgodaj. Življenje v njegovi župnije se bujno razcveta v raznih društvih in tudi Našega doma menda nikjer ne bo več kot pri Sv. Benediktu.

FANTJE POD LIPO.

Izdelovanje platna na Belokranjskem.

Belokranjci ne zaslužijo več tega imena. Dasi pa nosijo vsi moški tovarniško črno obleko, so ženske v mnogih farah ohranile belo nošo, za katero same platno izdelujejo. Najbolj se je ta obrt ohranila v Preloki ob Kolpi.

Platno izdelujejo Belokranjke iz konoplje in lanu. Za konoplje se mora izbrati dobra gnojna zemlja, se mora dobro zoriti in lepo zavlačiti. Belokranjska prislovica pravi: »Šest konopelj pod en palec.« Torej na toliko zemlje, kolikor je pokrije palec, mora pasti šest konopljinih zrn. Konoplja se mora sejati sredi aprila. Lanu je dve vrste: »ozimec« zimski — in spomladni. Zimski se seje oktobra, spomladni marca. Lep pogled je na njivo, kjer cvete lan. Ima moder cvet, ki se dopoldne lepo razvija, na večer pa zvija. Zimski lan dozori junija, spomladni nekoliko kasneje. Konoplja dozori koncem julija in začetkom avgusta. Konoplja kakor tudi lan se ne sme žeti. Mora se lepo previdno »pukat«, trgati iz zemlje. Zloži se toliko bilk skupaj, kolikor se objame s palcem in kazalcem obeh rok v snopiče, »rokoveti«. Korenine se morajo odsekati. Deset snopičev se spet zveže v »butare« in hajd ž njimi v Kolpo!

Butare se namočijo v vodi, na nje se naloži kamenje in tako ostanejo v vodi osem dni. Čez osem dni se raztrežejo po solčnih legah, da se osuše. Zdaj nastopi »tukačija«. To je najlepša doba za dekleta, čeravno je to najbolj težaven posel za nje. Konopljo tolčejo najprej s »tukačo«. »Tukača« obstoji iz dveh delov: »Tukačice« in »tukca«. »Tukača« ima štiri zobe, »tukey« pa tri. Konopljo tolčejo tako, da ena ženska drži »rokovet« na zobeh »tukače«, dve drugi pa stojita zgoraj in z nogami vzdigujeta »tukey«, ki udarja po »tukači« in mrvici pezdiri.

Ženska, ki tolče konoplje, dobi plačo kakor kosec, dasi so druge delavke napol ceneje. Ko je konoplja stolčena, se imenuje predivo. Predivo se tare s »trlico«, ki je podobna velikemu nožu. Pri enem kraju je pritrjen, na drugem koncu pa drži ženska zanj z levo roko, z desno pa predivo. Na »trlici« se očisti predivo pezdiri, potem gre na »greben«. »Grebeni« so dvoji: veliki in mali. Veliki ima 44 železnih špičastih zobov, mali pa 24. Na »grebenu« se deli predivo v štiri vrste. Najboljše je »povesmo«, za tem so »lastnice«, potem »srednjice« in »izgribine«.

Zdaj se začne »preja«. V nekaterih krajih predejo na kolovrat, v tej fari pa na preslice. Na preslico se prede počasneje, a nit je lepša. Preslico si zatakne predica za pas, z levo roko puka povesmo, z desnico vrti vreteno. Deklice od 6—7 let stare začnejo že vse presti. Ko je vreteno polno, se zvije na »rašek« v »štrenjo«. Dvajset »vreten« gre na »rašek« za eno štrenjo. Kadar se predivo vse izprede in zvije v štrene, se dobro posipljejo s pepelom in tako ostanejo 4—5 dni. Nato se dobro izperejo.

Zdaj je treba štrene »pariti«, da so lepše. Zložijo se v posodo, ki drži 100—200 litrov. Na vrh se natrese pepela 6—7 cm na debelo. Škof mora imeti na dnu luknjico. Na pepel se vliva vroča voda, ki se odtaka na luknjico. Ta voda je lug. Lug se spet greje in vliva nazaj. To se dela po 8—10 ur. Pari se 7—8 dni. Ko so štrene oparjene, so bele. Nato morajo nekolikokrat zmraziti.

Zdaj se morajo štrene posušiti in zviti v »klopke« (klopčiče). Štrene se zvijajo na »vitlenke«. Ko so vse štrene zvite v klopčiče, se morajo »snovati«. Snuje se na »vitlen«.

Zraven mora biti »tružica«. »Tružica« je podolgovata kišta, ki je razdeljena v 12 predalčkov. V vsak predalček gre ena »klopka«. Od vsake »klopke« se vzame nit in se vtakne v luknjico »špriglje«. »Špriglja« je deščica, ki ima 12 luknjic. Torej od vsake »klopke« gre ena nit v eno luknjico v »špriglji«. Konci vseh niti se privežejo na gornjem delu »vitlena«. Ena ženska obrača »vitlen«, druga pa ovija nit krog »vitlena«. Tako se zvijajo krog »vitlena« od zgoraj do spodaj. Navadno se ovije 12 krat, če je preje več, pa 13—14 krat. Torej če se ovije 12 krat, to je 12 sežnje. Tako zvite niti se snamejo z »vitlena« in se zdaj imenujejo »osnova«.

»Osnova« se mora naviti na »krosna«. Glavni deli »krosen« so: štiri noge, dva vratila, dva kotača, ki drže »osnovo«, dve »roči«, ki držita »bila«; »bila«, dva podnožnika in drvo, preko katerega gre platno. »Osnova« se pritrdi na prvo »vratilo«, ki ima »kotača«. Nato gre »osnova« preko drva, pa spet nazaj izpod »vratila«. »Osnova« mora biti razvrščena po »grabljicah«, s katerimi ženska ravna, da se navija »osnova« enakomerno na »vratilo«. Dva moška obračata vratilo, dve ženski pa držita čvrsto »osnovo«, da se navija na »vratilo«. Ko je to gotovo, se vzamejo »grabljice« ven in niti se morajo uvrstiti — »napeljivat« — v »ničalnice«. »Ničalnice« sta dve: ena nit gre v eno »ničalnico«, druga pa v drugo. Zdaj se morajo vse niti spet uvrstiti v »brdo«. Od »brda« so niti dolge še 30—40 cm. Nato se na drugo »vratilo« kratek kos platna pritrdi. To platno se imenuje »prtkavača«. »Ničalnice« so privezane na dva škripca, ki sta privezana za »bila«. Za škipce so »ničalnice« privezane na gornjo stran, na spodnjo pa za »podnožnike«. Tkalica pritiska z eno nogo »podnožnik«, z drugo nogo drugega. Kadar pritise en »podnožnik«, gre ena »ničalnica« dol, ena gor, in tako »osnovo« razdeljuje. Kadar z nogo pritise podnožnik in »osnovo« razdeli, mora porivati »čunek«, da švigne naglo izmed »osnove«. V »čunku« (čolnič) je »votek«, to je nit, ki dela platno. Kadar »čunek« švigne čez »osnovo«, mora tkalica dvakrat udariti z »bili«, v katerem je »brdo«, da zbija platno skupaj. Če bolj zbija, bolj je gosto platno.

Katera gospodinja hoče imeti lepo platno, si kupi za »votek« pamuka. Tako platno je dražje kot samo konopno. Dobra tkalica tke na dan dva sežnja ali še več. Ženske v tej fari znajo tkati z 16—18 letom. Domače platno se uporablja za ženska krila, pa tudi za rjuhe, moške srajce itd. — Josip Grdun, Grduni, Vinica pri Črnomlju.

Sv. Frančišek v Savinjski dolini. Poročilo o delovanju Kat. prosvetnega društva, ki že šestnajst let širi zanimanje za pravo izobrazbo v naši župniji. Občni zbor se je vršil dne 29. januarja t. l. Odborovnih sej je bilo v preteklem letu 8 in 2 sestanka. Na prvem sestanku 6. marca, je predaval č. g. p. Ambrož, iz Nazarja, kakšna naj bo prava izobrazba; na drugem dne 11. decembra, nam je g. Franc Turnšek iz Polzele opisal svoje potovanje v Rim. Nameravali smo še imeti predavanje o hmeljarstvu, pa nismo mogli dobiti predavatelja. Društvo je priredilo dne 13. in 20. februarja 1927 igro »Njegova edina hčerka«, obenem je nastopil pevski zbor. Na našem društvenem odru so gostovali še domači tamburaši z igrico »Čudežne gosli« in dijaki iz Ljubljane s predstavo »Težke ribe«. Knjig se je prečitalo 340. Žal, da vsled pomanjkanja denarja ne more društvo knjižnice tako urediti, kakor bi bilo potrebno. Krasno sestavljeno poročilo je podal na občnem zboru tajnik orlovskega odseka br. Atelšek. Odsek je lansko leto praznoval petletnico svojega uspešnega delovanja z javno telovadno prireditvijo. Le nekaj je, kar ni dobro — članov je premalo. Ko bi se fantje bolj zavedali važnosti orlovstva, zlasti za poznejše življenje, bi gotovo še marsikateri pristopil. Velike težave ima društvo z graditvijo društvenega doma, posebno še zato, ker nas je zadela težka nezgoda. Ravnokar postavljene lesene dele stavbe, ki je zgrajena po takozvanem švicarskem slogu, je silni vihar dne 25. sept. lanskega leta podrl in tako napravil veliko škodo. Le pogumu in vztrajnosti naših fantov se je zahvaliti, da se je stavba v kratkem času zopet postavila in pozidala. Seveda bo treba še mnogo dela in posebno še denarja. Društvo ima naročene sledeče časopise: Slov. gospodar, Domoljub, Naš dom, Kmetovalec, Sadjar in vrtnar, Zdravje, Prerod, Vigred, Naš čolnič in Vestnik Prosv. zvez. V odbor za l. 1928 so bili izvoljeni: Franc Zalesnik, Anton Grudnik, Jožefa Kranjc, Matija Jamnik, Jože Jamnik, Jože Golob, Marija Zajc, Matija Razbornik. Tudi naša sosednja bratska društva pozivljem, naj se oglasijo s kakšnim poročilom. Pozdrave Slavku Ivanoviču ter vsem bratom in sestram odstran meje. Le poročajte še kaj v Naš dom, ki naj bo glasilo vse slovenske mladine. Če tudi živite v težkih razmerah, ne obupati, saj pravi znani hrvaški pregovor: »Svaka sila do vremena«. — Fr. Orel. (Le šel — Ur.)

Sv. Lovrenc v Slov. gor. Pri nas je precej naročnikov. Najrajši čitam »Roparskega poglavarja«; tudi ugank smo se lotili. — Jakob Čeh.

NAŠI PRIJATELJI.

Na sredi gosp. Valentin Kavčič, župan v Smolincih pri Sv. Antonu v Slov. goricah.

Zreče. Naš preblagi g. Josip Winter je za'isnil svoje še ne trudne oči. Pokojnik je bil župan v Zrečah skoraj četrto stoletja. Z njim smo izgubili svojega krušnega očeta, kakor ga je večdko imenoval. Imamo tudi izobraževalno društvo, ki pa, meni se zdi, bolj spi. Zreški fantje, dekleta, na plan, ker tukaj v dolinci se dela že dan! — Ivan.

Prihova. Dekleta so rekla na moj dopis, da mi bodo ušesa nategnile, če me dobe. Ker se bojim povečanja ušes, moram povedati, da je bil dopis le majhen kontra »velemestni« modri in lakastim čevljkom. Micika naj mi oprostí, da sem jo hotel nekoliko vščipniti. Zalki Kuplen povem, da bi bil naročil N. d., tudi če bi bil cel moj dopis padel v koš. Fantu od Sv. Barbare v Halozah, ki se tudi zanima za nas Prihovljane, srčen pozdrav! — Nekateri, ki pa N. d. menda še niti brali niso, pravijo, da je ta list bolj za dekleta. Nikakor ne. N. d. je glasilo Prosvetne zveze, tukaj pa smo navezani na skupno delovanje in je list torej za odraslo mladino sploh. Res je pa, da bi fantje poleg N. d. lahko imeli tudi svoj, izključno fantovski list. Saj imajo ženske kar dva, »Vigred« in »ženski svet«. Škoda, ker nisem zadel vile pri štadijski loteriji. Jaz bi jo bil prodal in z denarjem ustanovil tak list. — Naš g. kaplan, pod katerega vodstvom je začelo tako lepo napredovati društveno gibanje, je odšel drugam. Vsi smo potrti in jaz se sedaj ne pišem več Jaka Bodočakal, ampak — Jaka Vsejefuč.

Jarenina. Dopisnica zadnjič nas je podražila. (Čujemo, da dopisa ni sama pisala.) Res so med fanti pijanci, ni pa res, da bi bili to člani M. Z. — V N. d. je zelo poučljiv članek gđc. M. Stupce o razmerju fanta in dekleta. Dobro bi bilo, da bi prinašal N. d. tudi gospodarske članke, o sadjarstvu, vinarstvu, živinoreji. Čudno se mi zdi, da ima N. d. tako malo naročnikov; n. pr. Sv. Urban pri Ptujju je velika fara in nikdar ni iz nje glasu. K članku g. dr. Jeraja bi rad pripomnil to: Bil sem na sejmu pri Sv. Lenartu. Pridirčal je avtomob in splašil vso živino. Ljudje so godrnjali, neki katoliški kmet (in župan) pa je rekel: »Ti avtomobili in vsa ta moderna reč je poguba za kmete. Ali nismo prej bolj srečno živeli.« Res je industrija hudo udarila kmeta. Ni le postal molzna krava vseh, še mladino mu požirajo mesta in tovarne. Drugi stanovi so se hiteli izobraževati, da so mogli hoditi vstric z velikim napredkom; kmet je to zamudil, ker se nihče ni zmenil zanj. Včasih n. pr. si je kmet zaslužil, ko je vozil prodec na ceste; zdaj opravlja to avtomobil. Moderna tehnika je izpodrinila kmeta, da je postal pravi proletarec; kakor tovarniški delavec, ki dela, ker je primoran, a nima več ljubezni do rodne grude. »Naša zemlja se joka: saj sem vas redila, vsega sem vam dajala; zakaj me ne ljubite več?« Te besede je govoril veleč. g. Evald Vračko 18. julija 1926 v Št. Ilju. — In kako je z delavci? Ob sobotah popivajo, zabavljajo — tudi čez »pavra« — in ne pomislijo, da je socialna rešitev mogoča le po Kristusu. Če bodo delodajalci ravnali po Kristusovem nauku, bo socialno vprašanje rešeno. — F. š.

Sv. Andraž v Slov. goricah. Lep in poučen je N. d. Koliko lepih pisem prinaša vsak mesec in lepo povest. Teh par dinarjev že zmore vsak fant in dekleta za N. d. Koliko manj hudo bode je bilo v naši domovini, ako bi fantje rajši čitali dobre liste, ne pa po gostilnah pili in zapravljali. — Fant od Sv. Andraža.

Št. Vid nad Ljubljano. Vsak ptiček hvali svoje perje in tako mlada dekleta tudi svojo faro. Ali res nič drugega ne premišljuje, kakor n. pr. sestanke, Orle, društva itd.? Ali se spominjate, kaj je omenil zadnjič fant, da naj se bi javilo tudi, kako knjigo kateri čita in kaj je bilo zanimivega v tej knjigi. Kaj takega bi tudi jaz z veseljem čital. Zdej pa piše to in ono, ko so vendar vse fare dobro oborožene s svojo društveno zvezo. Jaz pravim: v društvih naj vsak vrže po en dinar in naročite N. d. za tako osebo, ki si ne more plačati; ako jim bomo enkrat naročili, ne bodo ga mogli potem opustiti. Poznam fante, ki so kaj šikani v postavi, ali se v pijanščino podajajo in ves denar zapijejo. Naročen ni na noben list ako mu ga ponudiš, se ti bo obregnil in zasmehoval; ali je to olik

fantovska? Dekleta pa, ki bi morala svojo mamica vprašati, če kam gredo o praznikih, pa napravijo kar smuk, pa hajd v gostilno, in si mislijo, tam bom pa plesala spet. In fanti bodo seveda tam. Ali si ne bi naročil N. d. in ga čital po večerih in ob praznikih in bi si ohranil dušo in telo? Seveda jih imamo veliko dobrih fantov in deklet; kam bi pa prišli, ko bi same slabe imeli! Naj bi se še oglasil fant iz Vurberga; piše lepo in poučljivo o fantovskem ponočevanju. Meni je srce kar veselo igralo, ko sem čital njegove odstavke. Trikrat sem jih prečital in bi ga rad poznal, ki mu je moglo ostati še tako nepokvarjeno srce. — Ferdinand.

Črnomoelj v Beli Krajini. Tudi do nas je našel pot Naš dom. Preko zelene Štajerske, skozi belo Ljubljano in mimo dolenskih gričev jo je srečno primahal sem do hrvaške meje. Že ko je prvokrat priromal k nam, se nam je zelo priljubil. Kakor vidim, imate v krogu Našega doma zelo pridno in delavno družinico. Belokranjci nismo tako delavni. Pohvalno moram omeniti le delo našega izobraževalnega društva. Kolikega pomena bi bilo, če bi ustanovili pevske krožke! Kaj pa fantje in dekleta iz Bučočevcev, ali se boste kaj oglasili? — Springer Jakob.

Loka—Trbovlje: Goriškemu fantu. Bratje, ne plakajte! Mi vse dobro vidimo, kako ste strašno teptani. Toda mi bdimo! Potrpite, da pravo moč dobimo. Sovražnik! tebi pa gorje tedaj! — Jože K.

Fant od Sv. Venčesla. V društvih še res ne napredujemo, pa tudi to še bo. Saj se naš preč. g. župnik veliko trudijo za ustanovitev kakega društva. Pa to ne gre tako lahko, ker ni sredstev. Zato se pa mladi fant iz naše fare moti, ko piše, da ni voditelj. Ti bi že bili, pa sredstev ni. Zato se hočemo tembolj okleniti dobrega časopisja, posebno Našega doma.

Gornja Sv. Kungota. Tristotavžentmilijonov vagonov laških makaronov! Če bi človek ne imel možganov iz trdega lesa, bi se mu skoraj zmešalo. Kako se na svetu vse vrti, vse kreta in kašlja in leti na vse strani. Imeli smo 14 dni »ringšpil«. Za en dinar si se lahko peljal kamorkoli, nekateri so se peljali z »ringšpilom« na Dunaj, v Pariz itd. Toti Kašlerjev Poldek se je tako najedel pisank, da se ni mogel pripogniti in mu je moral Kiharjev Jurček čevlje zavezati. Fižolarjeva Špela si je pa, ko je jemala potice iz peči, »furfat« sezgala, mački zraven se je malo rep prismodil; malo je zamijavkala, a je bilo kmalu dobro, in kungotski ognjegasci so bili takoj na licu mesta. — (Oho! Ko pa jih sploh ni!) — F. S., organist.

Prihova. Fant od Sv. Barbare v Halozah stavi za vzgled Prihovljane. Mu kar nič ne svetujem: »Veliko grmenja, malo dežja«, pravi pregovor. Tako je z nami. Pišemo v Naš dom o vsem gočočem, najbolj o društvenem domu, ki ga menda pri nas nikdar ne bo. Drugje, na primer v Čadramu, imajo dom, Orla, so čisto tiho; ampak delajo vedno marljivo, pač niso tako kletavati kot mi. No, pa vseeno, fantje in dekleta iz Čadrama, oglašite se kaj! V zadnjem N. d. se je malo razhudila neka gospodična nad našim Jakom Bodečakal. Ne, ni bilo tako hudo. Jaka je imel popolnoma prav v dopisu, kar se pa tiče njegove grožnje, mu je pa gospod urednik tako prav povedal. Jaka se je samo smejal, ko je čital odgovor urednikov, jezil se pa ni prav nič. Pozdrave posebno fantu iz Haloz in gospodu kaplanu v Središču. — Zlatko M.

Sv. Barbara v Halozah. Odgovoriti hočem na vprašanje radovednega Ptujčana. Bilo bi že dobro, ako bi kateri pohvalil, da je ta in ta knjiga krasna, potem bi marsikateri segel po njej. Prejšnji mesec mi je najbolj ugajala knjiga iz Cirilove tiskarne »Dušica«. Glede urednikovega koša je prav povedano, da fantje in dekleta zmiraj pišejo o urednikovem košu. — Jožek iz Haloz.

France iz Srbije. Od vseh strani se čujejo glasovi fantov in deklet, a kje ste pa vi fantje širne Dravinjske dolinice? Res, kakor piše Cilka iz Konjic, zmiraj so hoteli biti prvi, a ne samo Goričani, kje ste vi iz Čadrama, prijaznih Žič, Loč? Oglasite se.

Odgovor na Goriško pismo — Slavka Ivanoviča. Dragi rodni brat iz potujčene Goriške! Čudno so me ganile tvoje besede. Da, bile so kakor glas ponesrečenca v prepadu. Ne mislite, da smo pozabili na vas! V srcu slehernega Slovence tli vedno iskra tihe žalosti, ker smo izgubili del naše divne, mile slovenske zemlje z dragimi brati vred; tli iskra narodne osvete napram oholemu tujcu in gori želja združenja vseh podjarmljenih bratov v okrilju svobodne države slovanske. Kako dolgo še bo tlačila goriške Slovence laška mōra? . . . Mi vam zaenkrat ne moremo družega odpomoči, kakor podati besedo tolažbe i besedo gotove bodoče rešitve, Bratje ob Soči, do takrat pa pogumno vztrajajte! Pride čas, ko bodete tudi vi zaklicali laškim tiranom: Ne boš nas tujec strahoval, — ne tlačil nas krvavo; — naš rod bo tu gospodoval — naš rod in naše pravdo! — Ivan Premrl, Nova cerkev pri Celju.

Stična. Iz dopisa »treh kranjskih deklet« je razvidno, da so kranjska dekleta bolj korajzna nego naše Korošice iz Mežiške doline, kaj ne? Vsako številko prelistavam dvakrat, pa nikoli nič glasu izpod Sv. Uršule ali Pece. Menda spijo kakor kralj Matjaž v Peci. Tukaj smo imeli fantje ter možje zadnje dni marca (3 dni) duhovne vaje; vodil jih je koroški rojak Dr. G. Rožman. Obisk je bil zelo lep. Ako se vam »Tri kranjska dekleta« ne odzovejo, da opišejo Stično, bom jaz enkrat to storil. — J. P.

Ruše. Dosedaj nisem maral pod »lipovo senco«, ko je bil še mráz; a sedaj, ko je začelo solnce sijati, si bom že bolj upal iz hiše. Vse v N. d. je tako preprosto, toda mično, tako, da lahko vsakdo razume in da mora vsakogar zanimati. Fantje in dekleta pokažejo svojo šaljivost, kakor n. pr. tisti — žvrgolist — od Gor. Sv. Kungote. Slavko z Goriškega se pritožuje, da se mi svojih bratov onstran Triglava vse premalo spominjamo. Res je nekoliko. Toda upajmo, da se uresniči prerokovanje pesnika Gregorčiča v »Soči«: Ta: krat narasti, vzkipi v tok strašan — ter tuje, zemlje lačne, vtopi — na dno razpenjenih valov! — Toplak Vekoslav.

»**Slavku Ivanoviču.**« Dragi brat onstran meje, akoravno vas mučijo, vam jemljejo šole, učitelje, duhovnike in sploh vse, kar je slovenskega, a vendar ne obupajte! Spominjajte se pesmi: Trst, Gorica, Gospa Sveta, — Adrije cvetoči raj; — Vam prisega je zapeta — Naša last ste vekomaj! Zato, bratje, pogumno naprej! Tisti, ki pa odpadejo, naj si zapomnijo: Črna zemlja naj pogrezne — tega, kdor odpade. — Anton Plohl.

Prihova. Tudi pri nas se N. d. vedno bolj širi in upamo, da z združenjo močjo kmalu dospemo na 10.000 naročnikov. Čitam ga že od novega leta in mi zelo ugaja. — Janez Hr.

Vojnik. Moramo povedati dopisnici v zadnji številki, da ni in ne bo potrebe klicati Orle iz sanj. Morda se je dopisnica zmotila in mislila podrežati tukajšnje predsedstvo Slov. kat. izobraževalnega društva! Dokaz našega dela je redna tedenska telovadba, sestanki ter razne prireditve, na katere vabimo dopisnico še posebej. Priporočamo dopisnici N. d. in drugim dekletom, naj malo poagitrirajo za Naš dom! Kakor je razvidno iz marčeve številke, je skoraj polovico več fantov naročenih kakor pa deklet. Zatorej, Vojničanke! Korajža velja! Bog živil — Predsedstvo vojniškega Orla.

Pijančevanje. Z žalostjo opazujemo razuzdanost mladih. Ko pride v nedeljo do cerkve, mora seveda prej v gostilno; kadar je v cerkvi pridiga, popiva, pa mogoče je tudi pozabil iti k sv. maši; tedaj, ko ljudje pridejo od božje službe, pride pijan iz gostilne. Fantje, kako žalostne posledice daje pijančevanje! Pijančevanje je oni nizki, sramotilni stan, ko je človek oropan najzlahtnejšega zaklada, katerega ima, namreč razuma. Iz pijančevanja izvira pa še večji greh — nečistost. Koliko nečistega greha se stori v pijanosti! Fantje, ki še res hočete biti pošteni fantje, zato je treba moliti posebno v nevarnosti, da se skrbno ogiblujete vsake priložnosti! — Ivan od Sv. Marjete ob Pesnici.

Skomarje pri Vitanju. »Malo nas je, pa smo junaki!« Le škoda, da nimamo voditelja, ki bi nas zbral v mladeniško zvezo. Želim, da se bi pri nas ustanovilo kako društvo, da se bi mogli tudi mi izobraževati. Mladenk je prav malo, ki se bi zanimale za izobrazbo. Ali se bo katera oglasila? — France.

France iz št. Ilja v Slov. goricah. Pridno se vadimo za prosvetne tekme v Mariboru; radi si bi zaslužili diplomu. Bodimo vztrajni, ker imamo le sami korist. — Tu imamo »slovenski dom« z odrom in čitalnico; »orlovski dom«, kjer telovadimo. Dekleta pa razen Marijine družbe nimajo organizacije. Dekleta, korajžo — drugače bomo mislili, da nič ne zmorete!

Fant iz Vurberga. Malika, Rozika, Lonika, Micika, Anica: strašno pišete v N. d.! Dobro, da je »vurberško dekle« rešilo čast s svojim dopisom. Od Sv. Martina tudi ni glasu. Ali nimate N. d.? Radoveden sem, ali se bo od vas prej oglasil fant ali dekle. Pozdrav fantu v Vitanju! — Kroč Marijinega oltarja — kinča lepa šmarnica; — vsak te ljubi in spoštuje, — izbrana roža majniška.

Vodice nad Ljubljano. Čudim se sebi, da sem bil tako dolgo tujec — ne v Jeruzalemu, ampak v Sloveniji: da za N. d. niti nisem vedel. Naš dom je res list, kakor ga doslej nismo imeli. Uči mladino ne le čitati, ampak tudi pisati. Tako bo zrasla mladina, ki se bo lahko postavila pred tujimi narodi, češ: nismo le narod, ki zna čitati, ampak nas je prav mnogo, ki znamo tudi kaj napisati. — Nace. (Srčna hvala. — Ur.)

Ponikva ob juž. žel. So hiše, kamor je zahajala »Domovina«; zdaj pa imajo N. d. Da se tako izobrazujemo, se imamo zahvaliti č. g. duhovnemu voditelju. Fantje, ki še niste z nami, stopite v naše vrste! — G. J., fant iz Okroga.

Poteptano cvetje. Pomlad je najlepši čas v letu. Če pa je mesec majnik prav grd, če neprenehoma dežuje ali celo pada sneg, je pa bolj žalostno kakor pozimi, ko smo vajeni grdega vremena. Drevje se lomi, žito je poleženo, rožice so žalostno polomljene

in če pride še slana, je pokončano vse . . . O, koliko lepega cvetja je poteptanega tudi v življenju mladih ljudi! Koliko fantov pomandra lepo cvetje mladih let! Najlepša leta življenja prežive najgrše. Škoda tebe lepa mladost — škoda cvetja poteptanega! — Fant od Sv. Trojice v Halozah.

Banovci. Fant iz Ptuja bi rad vedel, kaj da fantje drugod čitajo; tako mu na kratko povem, da v prvi vrsti čitam: Naš dom, Slov. gospodar, Domoljub, Slovenec (nedeljska izdaja), Bogoljub, Salezijanski vestnik, Mladost, Mladiko in Glasnik. Te liste letos redno čitam, kakor pač izhajajo in iz nekaterih uganke rešujem, v kolikor sem jim pač kos. Kar pa še ostane časa, pa najraje čitam stare knjige družbe sv. Mohorja, čimbolj so stare, tem lepše so po vsebini, zame namreč. Letos sem se dal kot ud vpisati v družbo sv. Mohorja, da bo po zimi nekaj za kratek čas. — Jožef Novak.

Ribnica na Pohorju. Najbolj me zanimajo pisma naše zavedne in krepostne mladine. Prvi poroča o gibanju mladinske zveze, Marijine družbe ali o dobro uspeli prireditvi; drugi priporoča koristi organizacije, izobrazbe in čitanje krščanskih listov, zlasti »Našega doma«; eni žanjejo v teh pismih zaslužno pohvalo, drugi zopet dobijo pod nos; tudi jaz sem že parkrat čvrsto kihnil. Pa nič ne de, je baje zdravo, pravijo stari ljudje. Najboljše volje navdan sem čital vrstice vrlega dekleta iz ptujske okolice, ko tako lepo in zanimivo piše o lepoti zelenega Pohorja v svojem izvrstnem članku: »Rdeče ciklame« v lanski decemberski številki. Izredno zanimanje mi je vzbudilo zaeno pismo L. K. iz Št. Ilja pri Velenju. Prav šegavo pravi dekletom na uho: »Le pridite v »Naš dom«, da nas bo več skupaj, pa bomo prijele v prvi vrsti g. urednika, da naj on najprej pokaže svojo sliko.« Ali bi ne mogla biti to tudi želja naših fantov sotrudnikov? Kdo bi ne bil vesel predvsem slike dobrosrčnega in marljivega gospodarja »Našega doma«, enako slike č. g. urednika uganek? Kraljica cvetočega majnika vzemi še v bodoče našo mladino pod svoje varstvo. — Ciril Miklavec.

MLADINSKI DAN V SREDIŠČU OB DRAVI.

Vrši se na binkoštni pondeljek, t. j. dne 28. maja t. l. za velikonedeljsko in obmejne dekanije, nakar opozarjamo vse naše prosvetne in mladinske organizacije. Prosvetna društva, Marijine družbe, Orli in Orlice — pohitite ta dan polnoštevilno na to svojo prireditve, ki naj vzbudi v naši prelepi Prlekiji nove sile, novo navdušenje za vse lepo in dobro:

Spored: dopoldne:

Ob 8. uri zbiranje organizacij in udeležencev v Društvenem domu, nato slavnostni pohod k službi božji, ki se ob 9. uri bere v župni cerkvi za umrle člane in članice srediških katoliških organizacij. Po končani službi božji zborovanje na trgu pred cerkvijo. Govoré trije govorniki — odposlanci Prosvetne zveze v Mariboru in drugi.

Popoldne:

Ob pol 2. uri večernice. Ob pol 3. uri v Društvenem domu slavnostna uprizoritev krasne narodne igre — tragedije v petih dejanjih »Za pravdo in srcé«; uprizoritev se vrši v proslavo 5 letnega marljivega delovanja središkega Ljudskega odra. Po predstavi prosta zabava na dvorišču Društvenega doma s petjem in sodelovanjem godbe Katoliške omladine iz Maribora. Pri zabavi posluje tudi bogato založen srečolov. Za okreplila poskrbljeno.

V slučaju slabega vremena se vrši prireditve v prostorih Društvenega doma.

Udeležencem, ki pridejo z vlakom, sporočamo, da je zveza z vlaki zelo ugodna in tudi polovična vožnja zaprošena. Kdor želi, da mu priskrbimo kosilo, naj to javi na naslov: Bratuša Franc, pos., Obrež, p. Središče ob Dravi.

Društva, ki posedujejo prapor, ga naj vzamejo s seboj. Dekleta — oblecite ta dan narodno nošo — zlasti »dečve« dobrodošle. Pevci in pevke, predelajte pesem: »Povsod Boga«. (Se bo skupno pela pri sv. maši.)

Mladina Prlekije! Tvoj dan se bliža. Pripravljaj se — in z živo agitacijo od fanta do fanta, od dekleta do dekleta pripomori k čim večji udeležbi. Naj bo ta dan mogočna manifestacija naše misli, naših idej in naše zmage — v duhu Slomškovega! Natančneje bomo objavili v »Slovenskem Gospodarju«.

Pripravljalni odbor.

Moder križ imajo na naslovih tisti, ki jim je naročnina že potekla. Tisti, ki so med tem že plačali, naj oprostijo, ker so bili križi napravljeni že 15. aprila. Druge pa lepo prosimo!

DEKLIŠKE GREDICE.

Našim dekletom!

Vsako pomlad doživljamo isto prirodno čudo: čez noč izgine sneg in na pustih tleh se prikažejo beli zvončki, prijazne norice. Veliko veselje zavlada tedaj v človeških srcih, blažen nasmeh se nam razlije po licih, kakor da bi nas bil kdo obdaril z nečim lepim in ljubeznivim. Marsikdo pohiti tedaj ven na livado, ob rob gozda, da si natrga šopek prvih pomladanskih cvetk. Z neko notranjo zbranostjo jih nese domov, da bi zanesel vso toploto, solnčno, dehtečo vesno v mračne, mrzle, vlažne zimske stanice.

Čudite se, kajne, da vam pripovedujem tako vsakdanje reči, mogoče pa je katera izmed vas uganila moje misli. — V 3. in 4. številki Našega doma ste čitale originalno, poučno razpravo zaslužnega delavca za ljudsko prosveto, g. dr. Jeraja, ki značilno odkriva rane naše narodne lažikulture in utira kmetu novo pot do prave sreče in izobrazbe. Navdušil me je ta članek kakor oni o kóbanksi hiši, ki je odsev samotne duše kóbankskega kmeta. Moja radost je bila tem večja, ko sem obračala liste na dekliških gredicah in videla, da je klic obeh avtorjev našel odmeva tudi pri naših dekletih. Pismo mladenke od šentjedsertske fare nad Laškim doni liki tiha elegija na nekdanje idilično življenje v domačih vinogradih in izzveneva v upanju na boljšo bodočnost.

Vidite, ravno to je, kar vam hočem povedati. Ve čutite, da je izginilo med ljudstvom ono osrečujoče zadovoljstvo, ki je nekdanj oživljalo naše kmete ter jih priklepalo na domačo grudo. Poznate tudi vzroke te nesreče. Ali ste pa že kaj razmišljale o tem, da ste ravno ve mladenke poklicane, da zanesete v naše selsko življenje novo pomlad, da zopet vzpostavite po slovenskih vaseh idilično domačnost? Če še niste, poglobite se v to vprašanje! V vaših rokah je sreča našega naroda. Slomšek pravi v XII. poglavju dela »Blaže in Nežica«: »Kar je svetlo solnce na svetlem nebu vsemu svetu, to je dobra ženska svojih hiš — svetla luč in zlat steber.« In tako je. Kakor ima cvetje zdravilno moč za človeško čud, tako naj bo vsako slovensko dekle veselje za vse, ki so mu blizu.

Vprašale me boste: Kako naj drugim ustvarjamo srečo? Prvi pogoj je omenila mladenka od Sv. Jederti, vero. Ne bom govorila o molitvi in o drugih verskih vajah, ki jih vse čitateljce Našega doma brezdvomno vzorno vršite. Pač pa bi vas opozorila na enega najlepših virov našega verskega čustvovanja, na prirodu. Narava je podlaga kmetovega obstoja. Nje tiho življenje, polno sprememb v razvoju in umiranju, je okolica, v kateri preprost človek dorašča, dela in tudi umre. Tu se uči iskati duševnega odnosa do prirodnih bitij in pojavov, celo vse čudovito in skrivnostno spravlja v stik s človeškim bitjem. Vsak grm, vsako drevo, vsaka cvetka, tudi vsaka žival ima zanj svoj pomen, vse je tesno združeno z njegovim življenjem, čustvovanjem in mišljenjem. Tako črpa podeželsko ljudstvo iz prirodnega življenja mnogotere pobude za duha in srce, tako vzljubi domačo zemljo in je noče ostaviti. — Odkrivajte svojim domačim ta bogati studenec prave sreče, posebno svojim mlajšim bratcem in sestricam; kajti narava je božja in kdor pridobi mladino za prirodu, ji privzgoji zmisel zanjo, ljubezen in umevanje božjega stvarstva, dograja na templju prave religije.

Študirajte prirodu! »Doma imaš, pa ne poznaš«, piše Slomšek v XVII. pogl. »B. i. N.«. Koliko denarja prihraniš hiši, ako znaš prav izrabljati zdravilno moč raznih zelišč. Ali v kuhinji, umeješ iz tega, kar nudi priroda na domačem vrtu, na polju, v sadonosniku in gozdu, pripraviti okusno in zdravo hrano. V tem je velik del pristne domačnosti. Mohorjeva družba in Jugoslov. tiskarna priporočata celo vrsto knjig za tak študij. Seznan najdete v Mohorjevem koledarju, večkrat tudi v »Slovencu«. Zraven zabavnih spisov čitajte tudi poučne! Kdor nič ne čita, ostane neuk v rečeh, ki bi jih moral vedeti. Tako boste prav na svoj način sledile modremu nasvetu ptujskega fanta.

Skrbite nadalje, da bo vladala v vaših domovih prava domačnost, t. j. tiho zadovoljstvo z malim, kar nudi dom, in veselo izpolnjevanje dolžnosti v družini. J. Rozman pravi v »Novi erotiki«: Skrivnost življenja se ti razkrije takrat, ko se izpremeni tvoj živ »jaz« v živ »ti«. Pozabimo torej nase in delajmo za druge! — Noben človek pa ni enak sočloveku in naj je njuno sorodstvo še tako veliko, vsak je svet zase; zato odkrivajmo te svetove. Ljubezen ostrí pogled za vse plemenito, ki je skrito v človeškem srcu: za odkritost in resnicoljubje, za vero in upanje, za usmiljeno sočutje in požrtvovalnost. Ko ste spoznale vse domače in sosede, jim skušajte pripravljati veselje. Mnogo je prilik za to: morda bo prinesla radost tolažilna beseda, ki razširja pogled in ga preko solz obrača proti nebu, ali mala usluga, ki je topel dih tvoje ljubezni, ali dober svet, ki obvaruje koga neprilik, ali krotek molk, ki pomiri srca. — Predvsem pa bodi sama vesela. Veselost je darežljiva krepost, ki pa je navadno ne hvali javnost, temveč ostane

najčešče prikrita, ker takih nevidnih dragocenosti ni mogoče prijeti z rokami. In ravno to je pristno na njej. Ni treba, da šteješ zvečer, kolikokrat si s svojo prijaznostjo osrečila druge, to ostane večno zapisano v njih dušah.

Slovenska dekleta, zanimajte se tudi ve za narodno pesem, kakor vas uči srbski guslar! »Sloven'c je rad vesel« in ima poseben dar za petje. Za pesem je treba vredne vsebine, sicer si jo poišče sam. Je kakor potok, ki se z elementarno silo privali iz gorovja in ako ne najde urejene struge, se ne ustavi, ampak prestopi bregove ter drvi kot hudournik dalje. Narodna pesem je najlepša. Pojte rade pri domačem delu, same in z drugimi.

Pa še same mislite, kaj bi pospeševalo veselo domačnost! Več ljudi več ve kot en sam človek. Razgovarjajte se o tem v dekliskih gredicah, potem bo vsakdo še rajši čital vaša pisma, »Naš dom« pa bo prinašal najrazličnejšo in najzanimivejšo snov.

Iz moje poštne torbice.

(Piše predsednica osrednjega vodstva Dekliskih zvez v Mariboru.)

Treziška iz Z.: Prosiš me, naj Ti svetujem lepo novo knjigo, četudi tožiš, da preostaja zdaj, ko se je odprlo delo, le malo časa za čitanje. Tudi meni se godi slično s časom. A čitam včasih ves dan v novejši in najnovejši knjigi — v božji naravi, ki se v divni pomladni opremi odpira pred mojimi očmi. Aleluja! Aleluja! poje vsa narava in mi glasno pripoveduje in pridiguje o vsemogočnem Stvarniku, ki bo zbudil tudi moje revno telo — poveljčano, pomlajeno nekoč iz groba — k večni mladosti — k nepoposni lepoti, k nepojmljivi sreči — večni sreči. Ptičice me uče, kako je treba rano vstajati k jutranji molitvi; ko solnce posije, je treba iti na delo. Le kukavica ne dela nič, ker ne plete gnezda. — Lastovka kliče: »Deklič, deklíč, al' še spiš? Al' še spiš? Jaz pa sem že betvo travice prinesla.« — Tako so me učili že ljuba mamika. Le čitaj v naravi, kaj vse boš našla. — Komaj čakam, da mi vuga zapoje svoj lep: »Siv kobil! Siv kobil! Jurij, Jurij! Si videl mojo kobilo? Tam na gomili so jo gonili. Ne boš je več dobil, siv kobil. Kaj? Kaj?« — Tako je pesem zapisal naš nesmrtni naravoslovec Erjavec. In mili moj slavček — kaj mi vse pove, ko toži, vriska, kliče, moli, noč in dan. Ali ni petje slavčka najlepša slika dekliskega srca? Kdo ga more umeti do dna? Le On, ki ga je ustvaril. — Le čitaj, ljuba Treziška, in tudi vsa moja dobra dekleta, in ko ste dočitale to knjigo, pa mi opišite, kaj ste našle, kaj je bilo najlepše. Bom predlagala, naj dobe nagrado tiste, ki so znale najbolj čitati. — Tončka iz Polj.: Ne bi mi mogla napraviti večjega veselja, nego z nazivom »matič«. Da, dobra, skrbna in zato tudi včasih resna in stroga mati želim biti vsem »Zavezarcem«; zato pa mi tudi dobra dekleta ne zamerijo, da jih najraje tikam prav po domače — ne iz zaničevanja, marveč iz ljubezni. — Tončička Savinska: Vprašaj, ali nisem zadovoljna z »Dečvo«. Sem in nisem. Krilce ne sme biti prekratko. Dobro pod koleno za deklíce do 15 let, do pol meč od 15. leta naprej, do čevlja od 25. leta naprej — približno. Tudi pogrešam ruto, ki je kras narodne noše in ki jo Slomšek tako priporoča dekletom. Tudi osipatelj ali rokavce si želim dvojne: S krajšimi rokavi do komolca — za delo, za mlajša dekleta — tako imajo Hrvatice in lepe Slovakinje. Z daljšimi rokavi do zapetja za starejša dekleta, zlasti pa za pot v cerkev. Zelo bi želela, da dobimo k narodni noši tudi zimske kožuhe, lepe, čedne, kakor imamo enega v mariborskem muzeju. Tako sem si predstavljala »haljinice«, ki jih imenuje Finžgar v povesti. »Pod svobodnim solncem«. Moderni plašči ne sodijo k narodni noši. — Mnogi m v p r a š a l k a m : Da, bomo tudi letos imeli dekliske tabore; prav v včerajšnji seji smo sklenili. Kje? — prosim Vas vse, predlagajte same. Moja želja bi bila Sv. Peter pod Svetimi gorami, Sv. Križ pri Belih vodah, Kronska gora, Jeruzalem in Sv. Lenart ali Sv. Trojica na Goričkem, Sv. Avguštin ali Sv. Trojica v Halozah. — Prosim Vas, ljuba dekleta, posvetujte se in sporočite mi čimprej.

Tiste, ki žele nemudoma odgovora, naj mi pišejo na dom: Maribor, Badlova ulica 12. Ako me pridete osebno iskat, me zelo veseli — če bom le doma. Ulico najdete najložje, ako greste od stolne cerkve naravnost po Gledališki ulici vedno navzgor, pod Kalvarijo zadnja ulica je Badlova. Torej na svidenje. — M.

Solčni žarek.

Skozi jutranji mrak prodira na zemljo. Lep in krasen je. Poln je miline in nežnosti. Poigrava se s cvetkami, jih boža, poljublja ter jim dviga glavice k solncu. A ta čas ranjanja ne trpi dolgo. Po nebu pripluje temen oblak ter zakrije solnce in žarek je odbežal od svojih ljubih cvetk k solncu.

Tako je izginil tudi naš hišni žarek. Teman oblak — kruta bolezen, je tebe — naš hišni žarek, iztrgala iz naše sredine, da si pohitela na solnčne livade.

Anical S svojim vedrim nasmehom, ki ti je vedno plaval okoli usten, s svojo plemenitostjo in jasnim pogledom si osrečevala vso okolico. S svojim zvonkim glasom si preganjala tugo in žalost iz src.

Anical Večno Solnce Te je hotelo imeti na vrtu neminljivega veselja. Vsako pomlad se solnčni žarki vrnejo vedno lepši, naš pa se ne vrne, ampak uživa večno pomlad.

Lojzika — Braslovče.

Mladina iz Prihove pošilja javno zahvalo g. Stakne-ju, bivšemu kaplanu in ljubitelju naše dece, prestavljenemu v Središče: za ves trud in težave, da se nam je pripravilo toliko veselja v našem precej zaspanem društvu; za vso požrtvovalnost pri tomboli; za veliko nesebičnost; za krasen napredek naše toliko opustošene knjižnice; da je naša blagajna napredovala na 5000 Din. O zaslugah pri pevskem zboru nimam dovolj besed. Kdor z mladino stalno ne obučuje, ne ve, kaj zamore društvo koristiti posameznemu. Če človek pogleda po drugih župnijah, vidi mladino, kako se trudi, da pride bolj na višek izobrazbe. Tudi pri nas je treba, da se povzpnejo višje, kajti drugače bomo zlezli nižje. Započeto delo hočemo vztrajno nadaljevati. S tem pokažemo največjo hvaležnost nad vse vnetemu buditelju. Središki mladini pa iskreno častitamo, kajti dobila je izvrstnega učitelja. Oglasite se, Središčani, da se kaj pogovorimo. — Blagajničarka.

Velika Nedelja. Da bi vi videli na Veliko noč, ko je šla naša mladina iz cerkve, bi si gotovo mislili, da gredo same mestne gospodične in dvorne dame, ne pa preprosta kmetjska dekleta. Kratke kikle, globoko izrezane bluze, »šimi« čeveljčke, pa še »taško« v roki.

Fante izbiraš, si prevzetna, varuj, varuj, da priletna
se šopiriš, ker si zala; samka se ne boš jokala!

Kako naše stare mamice hodijo preprosto oblečene v cerkev! Dolge kikle, nič izrezanih bluz, gladko počesani las, v rokah pa molitvenik in rožni venec. Nekatera dekleta pa je sram, da bi nesla v roki molitvenik in rožni venec, rajši »taško«; je bolj nobel! Pa si ne mislite, da so vse take. Še je hvala Bogu veliko pametnih deklet, ki na tako »šimi« modo ne dajo nič. Ali se nebi taka dekleta zbrala in bi zopet poživila našo zaspano deklško zvezo, kjer bi se navduševala za vse dobro in lepo? Imamo sicer izvrsten orliški krožek, a niso vsa dekleta vnetja za orlovstvo, a gotovo bi se živahno gibale v deklški zvezi. Kaj pa fantje, ali se vam je vsa tinta posušila? — Tera.

Mladenka iz Vurberga. Ob večjih praznikih nagovori dekle prijateljico: »Ti slišiš, tam bo pa luštno; ali greš z menoj?« Seveda je hitro pri volji in gresta. Spet tam se snide mladina, pa reče ta onemu: »Ti moraš iti z menoj!« Če ni drugače, pa mu vzame kakšen predmet, da mora iti za njim. Dekleta, kje je naš deklški ponos? Ali v gostilni in slabi družbi, ali pod zastavo Marijino? Dekle z imenom v knjigi Marijine družbe, s srcem pa Bog ve kje. Dekleta! Zdaj je še našega življenja vesela spomlad. Z vso dušo se oklepajmo nebeške Vodnice, da ne bomo milo zdihovale, ko več pomoči ne bo.

Smartno pri Velenju. Tudi pri nas veselo živimo, če kaj žalostnega ne pride vmes. Imamo več dobrih društev, žalibog tudi brez slabih nismo. Na Naš dom so že precej naročeni, bi bili lahko še mnogo bolj. — Dekle iz Šaleka.

Sv. Barbara v Halozah. Dan za dnem opazujem življenje in vrvenje ljudi, zlasti mladine na deželi. Brezdelje in zabava bila je doma nekdanj le po mestih. Ko so mestjani bogataši rajali in uganjali razne neslane burke, se zabavali po svoji mili volji, se je kmet trudil in znojil, da je tudi mestjan oziroma graščak imel bel kruh, pečenko in denar za zabavo. Toda kolo časa se vedno suče naprej. Veda in napredek se širi. Izobražen bil je lahko nekdanj le gospod, a danes lahko isto doseže najmanjši kmečki hribovec, če le hoče. Žali Bog, da kolo časa ni prineslo kmečkim slojem le dobrot, ampak premnogim nesrečo in padeč v globok prepad raznih pregreh. Premnogi so začeli hrepeneti le po večni zabavi in brezdelju. Marsikateri, četudi mu je delati, mu je delo kot neko prisiljeno in če le ni nikogar, ki bi ga nadzoroval, dela površno in slabo, češ, da bo le dan minil, a jaz denarje dobil. Ni čuda torej, da se kmetje pritožujejo čez slabe čase in hudobne ljudi. Zeleti je, da ne bi bilo kat. društva, ki bi imelo le enega takega brezvestnega člana. Tudi nam zabave noben voditelj ne brani, še celo podpirajo nas v tem. Kmečka mladina si celo bolj zasluži razvedrila, ker dan za dnevom opravlja težka dela. Zabava naj bo res taka, da bo vsem navzočim dušna hrana, ne pa strup. Dekleta deklških zvez imamo tako skrbečo in ljubeznjivo predsednico v Mariboru, gđč. Mar. Štupco. Zato Vam gđč. predsednica (osrednjega odbora D. z.), izrekam v imenu vseh deklet, ki pobiramo zrnca iz Vaše torbice, iskren Bog plačaj in Vsemogočni daj Vam s čilimi močmi voditi še dolga leta to prekorišno deklško organizacijo in doživeti krasno cvetje vseh

lepih dekliskih kreposti, v to nam pa vsem skupaj pomagaj Bog. — Jožica iz Barbare. (O počitnicah gotovo! Motiko bom moral res dobiti; poglejte, kaj mi svetuje »Grenko pismo«! Lepa hvala za spomin! — Ur.)

Micka iz Brezul pri Račjem. Kaj pa pri nas, da se nobena ne oglasi? Tudi naši fantje so kar tiho. Ali nič ni korajže?!

Dekle iz Krške doline. Spet je prišel prelepi maj, Marijin mesec. Prvič se oglašam ter želim, da bi se vsi prav pridno zbirali ta mesec okrog njenega oltarja. Ti pa, Marija Kraljica majnika, izprosi ter nakloni nam po svojem sinu obilo božjega blagoslova nad krov Našega doma. (Bog plačaj za bogate piruhe! — Ur.)

Sv. Jedert nad Laškim. V dolinci prijetni je ljubi moj dom: Brezno, pogreznjeno med hribe, za vasjo 800 m visoki Govški hrib, ki meji sredino šentjedertske župnije, torej naš pranger. Spodaj je prijazna vas Govce s podružno cerkvijo sv. Magdalene, malo niže pa župnijska cerkev Sv. Jedert; nad velikimi vrati je letnica 1658. Zidali so jo 6 let; ko je bila zgotovljena, je mojster jezdil na belem konju v Ljubljano. Še dalje se vidijo Rimske Toplice, odkoder gre okrajna cesta gor na Brezno; pred 40 leti, ko je bil tu rudnik, je pa vozila tod rudniška železnica. Na severu je Rečiška dolina posejana z lepimi hišami, v ozadju gora Mrzlica, Sv. Mohor, laška podružnica. Ustno izročilo pravi, da je na tej gori bival sv. Mohor; še sedaj se vidi jama, kamor se je skrival pred sovražniki. Po dolini pelje cesta mimo sedanjega rudnika Huda jama v Laško. Vidi se tukaj Pohorje z Goro Oljko in Sv. Križ pri Belih vodah. Lep je božji svet, gora mu je cvet. — Lojzka Grešakova.

Ponikva ob juž. žel. O škofu Slomšku so mi rajna babica pripovedovali to-le: Ko sem bila še majhna deklica, cerkev sv. Ožbalta pri Ponikvi še ni bila od škofa posvečena. Slomšek so silno želeli, naj se ta njim priljubljena cerkva popravi in so k temu tudi sami veliko žrtvovali. Ko je bilo delo dokončano, so jo prišli posvetit. Ob tej priliki so Ponkvoljani kar tekmovali med seboj, kako bi pač najpristržneje sprejeli svojega ljubljenejšega rojaka in nadpastirja. Možje in mladeniči so postavili ob obeh straneh ceste na vsak korak smrečice, dekleta pa so napletla vencev, da so se vili od smrečice do smrečice in tako je bilo res krasno videti to pot od farne cerkve do podružnice, ki je dolga četrť ure. Slomšek so seveda pohvalili v nemo svojih rojakov, obenem pa tudi pograjali, rekoč: To pa vsekakor niste prav naredili, da ste posekali toliko teh bujno rastočih dreves, ki bi svojčas dala vašim potomcem lep dohodek, ker treba je pač varčevati in skrbeti za vaše otroke. — Pozdravljam trpeče brate v Italiji in Bog daj, da se kmalu razgrnejo težki oblaki ter vam zasije zlato solnce svobode! — Micika Smodej. (Petek — petka: Slomšek — Slomska, pa je »Slomska« tudi prav. Znamke dobijo tudi od nas misijoni. — Ur.)

St. Ilj pri Velenju. Da smo le enkrat videli v N. d. tudi dopis ponkovških in šentjurskih deklet! Pozdravljene! Prav gotovo vem, da se dobro počutite v krogu prijaznih deklet v ljubkih dekliskih gredicah. Le združimo se v močno organizacijo, da te naše gredice čim bolj razširimo in kar moči tudi skrbno obdelujemo. Zato le skrbimo, da pridobimo toliko naročnikov, da bo N. d. prihajal vedno na 32 straneh. Miciki iz Peči in Justini hvala za pozdrave! — Šentiljska dekleta.

Plešivica. Zelo sem se razveselila, ko sem našla v aprilski številki Našega doma dopis Trezinke iz Kajzarja in tudi A. Mira od Sv. Miklavža. Zdi se mi, da bo začelo vreti tudi med našo miklavžko mladino, enako kot na Prihovi. Bojim se le, da bodo prihodnje številke N. d. samo na 16 straneh. Tuhtala sem, kako bi se dalo to preprečiti in prišla sem do sklepa: vsak naročnik naj pridobi še enega novega! Saj to ni tako težko delo, samo začeti je treba. Kajne, draga Terezinka iz Kajzarja, da boš pomagala pri razširjanju N. d. Če pa ne moreš dobiti nobenega novega naročnika, ti svetujem, naroči si 10 izvodov N. d. na mesec in jih sproti razprodaj. Tudi jaz delam tako in ni mi žal. Še nekaj: draga Terezinka, ako imaš priložnost in veselje do ugank, začni jih reševati. Mogoče se ti posreči, da dobiš za nagrado deklisko knjigo »Kadar rože cvet«, ki je polna krasnih naukov za dekleta, ako še ima namreč ugankar katero v zalogi. Jaz sem jo že dobila in sedaj ponovno prečitata. Spisal jo je dr. J. Jeraj iz Maribora, zelo mi ugaja, toda zalibog je malo deklet, ki bi se ravnale po teh krasnih naukih. Ljuba Terezinka, navduši še svoje prijateljice in znanke, da nama pomagajo! Iskrene pozdrave tebi in tvoji sestri Liziki. — Tretja Miklavževščanka.

Ljubečna. Dekle iz Škofje vasi mi pošilja pozdrave, pa se ni podpisala. Vseeno ji vračam najlepše pozdrave in vsem naročnikom N. d. — Josipina Mastnak.

Ponikva ob juž. žel. Živijo ptujski fant! Tvojo misel sem z veseljem sprejela. Vedi, da bi se bila že dvakrat rada oglasila v N. d., a kaj čem, da ne spimo in da napredujemo, o tem ste že itak slišali; o knjigah pa bi bila rada govorila, pa si nisem upala na dan.

Zato sem sedaj prav vesela tega predloga, da lahko malo pokramljam o svojih najljubših prijateljicah, dobrih knjigah. V bralnem društvu imamo okrog 350 dobrih knjig. Večina so leposlovne, pa tudi znanstvenih je precej. Vsako nedeljo hodim po nje. Čez teden pa porabim vsak prosti čas, da jih čitam. Prostega časa seveda ni veliko. Najrajši čitam potopisne in zgodovinsko pripovedne knjige. To zima sem prečitala mnogo knjig. Med njimi mi najbolj ugajajo: Spisi Antona Martina Slomška, Jurčičevi spisi, Finžgarjevi spisi, spisi Kristofa Šmida, Sv. Stanislav Kostka, spis. M. Štular; Kristusove legende, spisala Lagerlöf; Misijonar; Zadnji dnevi Jeruzalema; Dekle z biseri; Jutrarnja zvezda; Hči cesarja Montezume, spisal Haggard. Dekletom posebno priporočam »Perotinarstvo« in M. Humekov »Domači vrt«. V njem se boste marsikaj koristnega naučile. Moje najljubše prijateljice so: Dobre knjige, lepe pesmi in cvetlice. Knjige mi najbolj ugajajo pisane v preprosti slovenščini, brez tistih nepotrebnih tujk. Naj sega moj pozdrav po vsej Sloveniji in tudi na Goriško. — Dekle iz Ponikve.

Dražgoše. Kajne, skromne piruhe sem poslala: dve naročnici! Pepci iz Košnice in organistu, ki je napisal jako zabaven dopis, lepe pozdrave. — Ivanka.

Polzela. Res je pri nas vedno kaj novega; le N. d. bi se moral bolj razširiti. Včasih ga je bilo mnogo več; odkar pa je poverjenik nehal delovati, ga je manj. Naročniki »Gospodarja« in »Domoljuba« pa ga bi morali imeti vsi. — Srdonar Tončka.

Ponikva. Šest let čitam N. d., pa še ni bil tako lep kot letos; pa še tudi nismo imeli nikoli toliko naročnikov. Fantje in dekleta, le zvesti mu ostanimo! — Julija F. v Dobovcu.

Brunška gora pri Radečah. Veseli me, da pišejo v N. d. tudi Orlice, ker sem tudi jaz med njimi. Bog živi! — Tončka Verbičeva.

Veržej. Občni zbor Dekliške zveze za leto 1928 se je vršil dne 15. januarja. V odbor so bile izvoljene: Fr. Peršak, preds., Veronika Jerič, podpredsednica, R. Krajnc, tajnica, Uršula Balažič, namestnica, M. Koroša, blagajničarka, Fr. Sonaja, namestnica, Julka Janežič, knjižničarka, T. Kovačič, voditeljica gledaliških predstav, Fr. Peršak, nam. in poročevalka. V letu 1927. se je priredilo 6 gledaliških predstav, in sicer igra »Noče se možiti« v februarju; Materinski dan, 25. marca, z govori, deklamacijami in igrico »Otrok Srca Jezusovega«; na belo nedeljo igro »Domovina«; dne 10. julija je bila posvetitev dekliške Marijine družbe presv. Srcu Jezusovemu in se je priredila igra »Fabijola«. Imeli smo misijonski dan 11. septembra in smo igrali »Skrivna zaroka« in »Lakota v črni deželi«; čisti dobiček je bil v prid misijonom. Dne 4. decembra je bila igra »Lurška pastirica«; predsednica D. Z., gdč. Marija Štupca iz Maribora je imela prekrasen govor. Sestankov smo imele v celem letu 7; na teh se je govorilo o gospodinjstvu in o duševni izobrazbi. F. P.

Pevki iz Prihove. Prav imaš, da se malo pobahaš s pevskim zborom prihovskim; saj to tudi zasluži! Imela sem priliko, večkrat slišati te krasne, milodoneče pesmice, ki jih zna tako izborno prepevati pevski zbor prihovski. Če mi ljubi Bog da zdravje na priprošnje prihovske Matere božje, tudi letos vas posetim, da čujem zopet tvoj milodoneči glas, Lojzika. Č. g. kaplana ste izgubili. Zda pa menda letos niso več prepevali vesele Aleluje? — Slavku Ivanoviču pošiljam v žalostno Primorje pozdrave! — »Kristof iz Beograda.« (Kako to, da ste si kot dekle nadele tako moško ime? — Ur.)

Od Mengša na Gorenjskem. Prvič prihaja letos N. d. tudi v moj dom. Priznam, da dosedaj tega lepega lista nisem poznala, a vzljubila sem ga sedaj, ko ga berem. Posebno pa mi ugajajo fantovska in dekliška dopisovanja. Tako se učvršča tudi med mladino preprostega kmetskega naroda prava ljubezen do rodne slovenske grude. S posebnim zanimanjem pa sem čitala v zadnji številki »Pismo z Goriškega«. Kot dijakinja sem se bolj seznanila z vami dragi bratje v šoli, kjer se vas spominjamo sleherni dan. Mi se že 10 let veselimo zlate svobode, radujemo se, ker naša mila slovenska zemlja je prosta. Prosto izražamo svoje želje, prosto pohajamo po rodni grudi, prosto nam doni iz grl prelepa slovenska pesem. Ali ni še popolna naša sreča. Kadar nam gre pogled tja proti Triglavu in še dalje proti jugu, proti sinjemu Jadranu, nam je srce žalostno. Tudi tam živijo naši bratje in sestre, saj nas je vse rodila mila slovenska mati, vsem nam je prepevala slovensko pesem; ali oni ne uživajo iste sreče kot mi. Zasolzi se nam oko, ali srce živi v trdnem upanju, da bo tudi vam, dragi bratje, kmalu posijalo solnce svobode. Vedite, da niste sami, da stojimo na vaši strani tudi mi, ki vam bomo vsak trenutek radi pomagali. Kolikor hujša je poskušnja in trpljenje, toliko lepši bo venec zmaže. Dvignite glave in pokažite, da ste še močni in da se ne pustite potepatati. Upajte, da bo kmalu prišel trenutek, ko si bomo podali desnice in si v bratskem objemu pripovedovali naše dogodke. Da pa tudi sedaj ne bomo ločeni, se v duhu združimo. Pridno si dopisujmo, potožimo si drug drugemu in veliko lažje nam bo. Na vsa vaša pismo bomo pridno odgovarjali. — Mirijam.

Micka iz Brezul pri Račjem. Kaj pa pri nas, da se nobena ne oglasi? Tudi naši fantje so kar tiho. Ali nič ni korajže?!

Celje. Kaj vse že zmorejo loška dekleta; v časnike se že dajejo! Gdč. Tilki se čudim, ali je res mogoče, da nimajo loška dekleta duhovnega voditelja; saj so vendar naš pravi duhovni voditelj č. g. župnik. Tilko je podrezala Julika; ali je gdč. Tilka res imela N. d. že lansko leto? Julika ga je že par let pridno čitala. Loška dekleta, le bolj složno kot je bilo včasih. — Micika.

Pozdrav Goričanom in Sl. Ivanoviču. Veličastno so peli v velikonočno jutro zvonovi, da počastijo zmagovalca smrti, našega Krista. Ta dan smo se spominjali, kakor večkrat, tudi vas, dragi bratje in sestre v Italiji. Po sv. maši nam je opisal vaše razmere in trpljenje, vaš rojak, Goričan, sedanji upravitelj šole v Rečici (fara Sv. Jedert), Marij Bratuš, rodoljub, kakršnih naj bi solčna Goriška vzgojila še mnogo! Naj bi vam skoro prišel čas, da bi se svobodno smeli zbirati pod lipo domačo v svoj krog — in zapeti slovensko pesem, da čulo bi se daleč v log. — Dekle od Sv. Jederti.

Sele pri Slov. Gradcu. Tudi pri nas se je začela zanimati mladina za Naš dom po za-slugi č. g. Ksaverija Meška, pisatelja, ker z nadnaravno ljubeznijo delujejo za blagor mladih src. Ako nam zmanjka dobrih knjig in časopisov in so dolgočasni nedeljski popoldnevi, se takoj podamo k njim, ki nam z očetovsko ljubeznijo postrežejo z različnimi knjigami in mesečniki. Prosim, g. urednik, tudi v Naš dom njegovih milih, blagonosnih spisov, nam v veselje in v okrepilo. — Ovčica Meškove črede.

Dragi striček! Pustite nam še 32 strani, da dobimo čas in nabereмо 10.000 naročnikov! Moramo jih zbrati! Za denar bomo morali potrkati na naše hranilnice, da nam pomagajo. Zmanjšati pa lista nika! Pojdiva, striček, še v Mislinjsko dolino, v Šmartno in Stari trg. Gor so fejšt ljudje. Gospod Šimen v Starem trgu nam bo že pomagal in če zna v Pamečah ena celo organista zastopati, se bo za Naš dom tudi znala postaviti. Za junijsko številko upam, da boste kaj pisali in poslali 200 naročnikov. Saj so gor sami naši ljudje. — Zalka Kuplen v Mariboru. (Kot Korošica iskreno pozdravlja Primorcel)

Dekle iz škočje vasi. No, tudi Vojnik se je postavil s svojimi prireditvami. Igrali so »Mlado Bredo«, »Vdovo Rošljinko«; pevski odsek je priredil predavanje s slikami o sv. deželi; Orel je uprizoril »Kristusovo trpljenje« s 40 slikami. Gotovo se bo javila tudi Marijina družba, ki je največja med vsemi sosedomi.

Dekle iz Laporja. Ah, ta mlada pisma, ki odkrivajo misli in želje mladih src! Kako, da Naš dom že ni našel pota do vsakega slovenskega dekleta? Spis predsednice D. Z. — to je nekaj za dekleta! Čista in sveta mora biti dekleška ljubezen.

Ljutomerčanka. Kakor v mladi rosi prebujena se oglašča mladina pod lipo in na dekleških gredicah: Služiti Boгу in domovini — za boljšo bodočnost! Toda še vse premalo deklet in fantov je z nami. — Prav iz srca želim Goričanom osvobojenje od nesrečnega italijanskega jarma. Micka iz Prlekije pa naj ve, da eden ne more služiti dveh gospodarjema. Pozdravljenal! — Prleška Ceska.

Zalec. Med mnogimi knjigami imam najrajši »Kristusovo življenje in smrt«; Družba sv. Mohorja jo je izdala l. 1868. Vsak dan pogledam v njo in najdem kaj lepega iz Jezusovega in Marijinega življenja. Želim, da bi jo imela vsaka hiša. — Franciška Žgank.

Urednikova pošta. Franc Žihlavski: Premajhna! Morda kako zanimivo fotografijo? — Fant iz Vurberga: Vidite, še 32 strani nam je premalo; kar duši nas in bi rabili 48 strani. — J. Cilenšek: Gotovo imate dar. Ta prišla prepozno; za junij kot »pomladna« nima več pomena. Prosim še: kratkih, od srca! — Sv. Barbara v Hal. J. Emeršič: Slika od proslave? Pošljite! — Podlehnik, J. Cafuta: Zakaj boste molčali? — Česnjica—Bohinj, J. Mlakar: Srčna hvala! — Hatinov, Maribor: Ne vem, če sem ime prav zapisal. Da se lahko dogovorimo, sporočite, odkod ste doma! — Fant iz špitalskega: Je čedna! Menda imate več takega; morda še pošljete, pa se potem še pisмено pomeniva. — Franc Kramar: Prav dobro! Lepa hvala! Pride!

Slabokrvnim nudi sedaj sama narava prilžnost hitrega okrevanja, ker so to najboljši meseci za okrepitev krvi z »Energinom« železovitim kina vinom. Za okrevanje in okrepčanje krvi pri odraslih in otrocih zadostujejo 3 velike steklenice. Dobijo se v vseh apotekah. 1 velika steklenica s točnim navodilom 40 Din. 3 steklenice »Energina« železovitega kina vina po pošti za 128 Din razpošilja — Laboratorij — Alga — Sušak.

(Urejuje France Modrinjak, bogoslovec, Maribor.)

1. Šaljivka.

(Fr. V., Vransko.)

Kdo hodi brez sence okrog, ko sije solnce? — Dva vrabca pojesta prej škafovska ko dva konja; kako je to mogoče? — Kaj je bil Kolumb nazadnje? — Kateri svetnik še ni v nebesih? — V čem sta si podobna vijolica in modrijan?

(France, Središče.)

P. E. TOMEČ

STIČNA.

(Karl Korošec, Laporje.)

DR. IVAN EVALIČ

PTUJ.

Kaj sta moža po poklicu?

3. Črkovnica.

(Josip Hočevar, Grosuplje.)

v	l	d	i	o	v	s	a	n	e
l	a	s	v	i	.	d	v	a	b
j	m	t	o	n	a	j	a	l	u
a	j	i	u	m	o	p	n	e	t

5. Zastavica.

(Franc Bohanec, Maribor.)

Poznaš moža? Stoji kot hrast,
bojuje se za božjo čast . . .
Da boš njegov dobil poklic,
besedo rabiš, ki iz lic
ti izsesá vso rožno kri
in ves obraz tvoj obledí;
pogosto tudi bela smrt
prostré za njo mrtvaški prt.
Besedi prvi zdaj dodaj
še drugo, ki pové ti naj
rastlino znano, ktere cvet
je v modro bojo ves odet,
da kadar njiva vsa cveti
kot sinje morje se ti zdi.
Če v eno združiš zdaj obé
besedi, nova ti pové
to, kar te muči in teži
da ti nagrada ne zbeži.

4. Kraljev pohod.

(France iz Prlekije.)

	svet	—		
	sol	sme	čni	le
trpi	za,	sre	je!	se zam
ne	nov	Gre	ra	sol in
me	u	ma	gor	nja, dr
	je,	čič.	Ne	go
	ko	tož	je	—
	be	ču		

6. Pike.

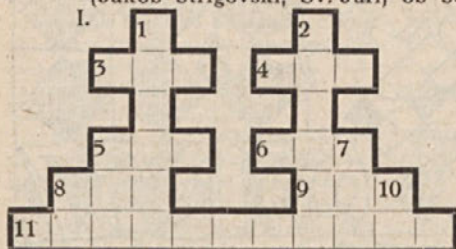
(J. L., Prihova.)

.	.	.
.	.	.
.	.	.

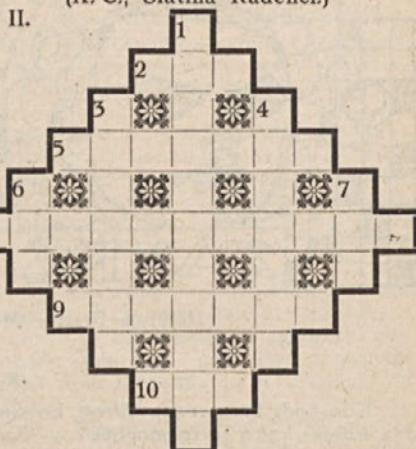
Kako spraviš z eno potezo vsako piko
v svoj kvadrat?

7. Dve križanki.

(Jakob Štrigovski, Sv. Jurij ob Šč.)

(K. C., Slatina Radenci.)

8. Dopolnitev.

(Sečnik in Daneš, Maribor.)

Kdor lepo preživi — ost,
ki diči jo — ost,
mu tudi lepa bo — ost.

Besede pomenijo: I. Vodoravno: 3. žival, 4. pijačo, 5. žensko ime, 6. orožje, 8. moško ime, 9. svetopisemsko osebo, 11. žuželko, žival in suknjo. — N a v p i č n o: 1. tunel, 2. moško ime, 5. očeta, 7. del cerkve, 8. del voza, 10. zaimsek.

II. Vodoravno: 2. ostrino, 5. kraj v Sloveniji, 8. slov. pisatelja, 9. obalo, 10. del glave. — N a v p i č n o: 1. slov. pisatelja, 3. resnost, 4. največje bogastvo sveta, 6. tekočino, 7. orožje.

Rešitve pošljite do 15. maja. Dva tistih, ki so naročnino plačali in bodo rešili vse uganke pravilno (šaljivke veljajo za eno uganke), dobita po žrebu vsak dve knjigi; eden tistih pa, ki bodo rešili vsaj 4 uganke pravilno, dobi pod istimi pogoji eno knjigo.

Rešitve uganek.

šaljivke: Noč; ne, ker je njegova mati; živo apno; oba je treba m a z a t i; nikjer.

Dve posetnici: Kovaški mojster; učiteljica ročnih del.

Krogi: Začneš pri veliki črki N v notranjem krogu. Črke jemlješ po latinskem križu (katerega uporabljajo duhovniki) najprej v notranem, potem v srednjem in končno v zunanem krogu. Dobiš: Ne toži, drug — tožiti je neumno! — Trpiš krivico? Trpi jo pogumno! — In kadar pade nate zadnja noč, — preskusi v molku svojo moč. (S. Kosovel.)

Številnica: Številke zamenjaj s črkami iz abecede. Dobiš: Kakor zvona glas, naj se sliši v vsako vas, da le »Naš dom« je za nas!

Dve zastavici: Rakev; spomin, opomin.

Monštranca: Besede so: S, Eva, e, sto, slíva, lekarna, Ljubljana, harmonika, Indijanec, železnica, Brazilija, misijonar, Kuniĝunda, drozĝ, ena, z, lan, Beograd, stiskalnica. — Sveti Alojzij Gonzaga.

Skrivnosten napis: Zvezde in črke so ločene v dve skupini. Vsaki zvezdi odgovarja navpična vrsta črk. Ključ so zvezde. Najprej uporabljaj spodnje zvezde, i. s. najbolj levo (od številca) vzameš prvo itd. Ravno tako uporabljaj zgornje zvezde. Dobiš: Zvezda mila je migljala — in naš rod vodila je. (S. Gregorčič.)

Križanka: (Pri številki 66 navpično je tiskarski škrt vtihotapil neljubo napako.) Besede so: Vodoravno: 1. karp, 4. Ada, 7. ura, 9. ave, 12. oko, 15. usta, 18. od, 19. ris, 20. bo, 21. rt, 22. bob, 23. r s, 24. ata, 26. ost, 27. okoličan, 32. oči, 33. ena, 35. našim uganekarjem in uganekaricam želi, 43. ko, 44. plug, 46. polk, 49. a b, 52. vesele in dobre velikonočne praznike, 67. del, 68. tara, 69. zet, 70. Ina, 71. rosa, 72. tri, 73. seno, 74. alga, 75. ta, 77. dete, 78. hren, 79. dan, 80. ne, 81. veverica, 82. to, 83. kos. — N a v p i č n o: 1. ko, 2. Adam, 3. prag, 4. Aron, 5. disk, 6. Asta, 7. uboj, 8. roke, 10. vrag, 11. Etna, 12. obok, 13. kočja, 14. Obir, 15. Unec, 16. tram, 17. as, 25. tu, 28. om, 29. lik, 30. ino, 31. ču, 34. na, 35. napev, 36. izgred, 37. ar, 38. rudar, 39. naklo, 40. Ig, 41. župani, 42. iskre, 45. kratek, 47. Anton, 48. mora, 49. al, 50. bi, 51. Spaho, 53. lesa, 54. Elen, 55. da, 56. bala, 57. Ezav, 58. ve, 59. et, 60. ki, 61. on, 62. nada, 63. črta, 64. Noe, 65. es, 66. zrno, 75. te, 76. ar. — Našim uganekarjem in uganekaricam želi »Naš dom« vesele in dobre velikonočne praznike.

Ugankar kramlja.

Malika Mirt. Glede nagrade le ne obupaj. Radoveden sem pa res, kaj bo storil sv. Anton z menoj. Zalika Kuplen. Napredek kažeš. Le tako naprej! Hvala za pozdrave! Terezika, Rožički vrh. Še pošlji kaj. Martin Husjak. Od Tebe pričakujem kaj boljšega. Glej pa tudi, da si kmalu naročiš »Naša dom«! Saj ni tako drag. Kolšek Franjo. Zakaj ne pošleš kaj novega, svojevrstnega? Poskusi. Franc iz Žihlave. Zakaj se nisi podpisal s pravim imenom? Stori to kmalu. Kvadrat dober. Vink iz Črnuč. Dokler se ne predstaviš, ne govorim več s Teboj. Toliko si vendar lahko odkrit, da se vsaj izdaš s pravim imenom. — Napev bi bil prekrščen in z drugim besedilom dober. Slanič Maks. Za zadnjič poslane uganke sem, mislim, že odgovarjal in danes ne bom znova. Za danes poslane pa velja isto kot zgoraj Kolšek. Anton Plohl. Sam praviš: »Kdor prej pride, prej melje.« In tako je z ugankami. Le verjemi in potrpi. Potrpjenje je božja mast. Pošlji pa še. Jakob Štrigovski. Lepo Te prosim, ne izpreminjaj vedno imena. Ostani pri enem. Uganke pa pošlji boljše. Matija Bobnar. Ne bo nič. Marija Praprotnik. Ena posetnica je dobra. Franc Sodja. Le pošlji z rešitvijo, kar imaš. Avgust Janža. Pošlji še. Terezika M. iz Kokorič. Ali si tudi Ti med tistimi, ki se sramujejo lastnega imena, ker ga ne izdaš? Ni to lepo. France Kopinč. Zelo malo si poslal. Nimam kaj izbirati. Zato še pošlji. Janko Vrbnjak. Le vadi se; sčasoma bo šlo. Hriberski. Pridel Štubelj Mirko. Ti bi pa vendar lahko nekaj bolj samostojnega poslal. Najbolj še mi ugaja »Demant« po obliki, ali z vsebino se ne morem sprijazniti. Ruski car mi prav nič ne prija. Skušaj spraviti v isto obliko lepšo vsebino in potem pošlji. Anica Postrak. Menda se ni prehuo godilo s Teboj?! Da si mi živa in zdrava — pa velja! Anton Slodnjak. Morda sta zrakoplova zašla in še prideta. Potem na svidenje! Pozdravljeni vsi od klubal Marija Šošterič. Nagrado sem že odposlal. Vprašaj na pošti in hitro poročaj. Če je ni, potem dam drugo onemu, kot si naročila. Franc Sovce. Pošlji še! Vinko Slodnjak. Kakor želiš, se zgodi! Le ime izberi. Barika Moravec. Ako ne bi bila pridna in se s sv. Miklavžem zastopila, ne bi hodila z č. g. kaplanom k njemu. Nisva pa hodila samo po jabolka, ampak . . . No, pa vprašaj č. g. kaplana, morda izveš! — Nekdo v Tvoji bližini pa je imel več sreče z ugankami. Bark Matilda. Pošlji kaj boljšega! Gajšek Rudolf. Zopet eden več. Živel! Uganke pa še poskusi in pošlji. Anton Verdev. Pri ugankah uporabljaj pravilen pravopis. Pravimo in pišemo »dimnikarski« in ne »dimnikarske«. Barika Miško. Odgovoril sem pismeno. Ivan Trobej. Pričakujem več. Frida Prapotnik. Kako sem se počutil? Kakor žaba v mlaki. Kje pa ni prijetno, če je človek zadovoljen. Terezinka Blaguš. Ali si si polomila kateri zob, ko si lomila te trde uganke? Menda ja ne? Obupati pa nikar. Tombola me je vedno mikala, pa žal, da človeku ni mogoče vedno povsod biti. Oto Srabotnik. Lepše poklice izberi za posetnice in potem pazi tudi na imena, ki jih dobiš iz poklicev. Tončka Matirič. Skrivnosten napis dober. Ivan Hudoklin. Nekaj posetnic dobrih.

Kdor želi pismen odgovor, naj priloži znamko. Prosim pa, podpisujte se točno in razločno. Dva sta zadnjič pozabila na podpis in zato nista med rešilci.

Kako so reševali ugankarji? (Številke v oklepajih povedo, koliko ugank je posameznik rešil pravilno.) Štubelj Mirko, Maribor (7); Tera, Vel. Nedelja (5); Ivan Turner, Davča—Železniki (8); Hriberski (5); Janko Vrbnjak, Senčak (1); Šink Franc, Smlednik (1); Franc Štrukelj, Št. Vid nad Ljubljano (8); Jožef Novak, Banovci (8); Terezika M. iz Kokorič (4); Jospina Mastnak, Ljubečna pri Celju (6); Franc Kramar, Poljane nad Škofjo Loko (3); Helena Rednak, Št. Janž na Vinski gori (4); Avgust Janža, Melišče (5); Franc Bernik, Selca nad Škofjo Loko (6); Marija Mrevlje, Št. Vid nad Ljubljano (5); Francka, Sp. Krapje (8); M. Zdolšek, Gabrovec—Dramlje (6); Franc Sodja, Jereka — Boh. Bistrica (8); Jožef Mlakar, Češnjica — Srednja vas (8); Josip Hočevnar, Grosuplje (5); Ema Koren, Morje — Fram (8); Fani Močivnik, Šmarje pri Sevnici (6); Karolina Sotošek, Rajhenburg (7); Marija Praprotnik, Vuzenica (2); Micika Nunčič, Šmarje pri Jelšah (5); Matija Bobnar, Lahoviče (1); Micika Smodej (Odkod? — 4); Jakob šešerko, Ženik (7); Ivan Leskovar, Prihova (7); Anton Plohl, Sv. Barbara v Hal. (5); Ivan Kos, Ljubnica — Vitanje (4); Maks Slanič, Sv. Barbara v Slov. gor. (5); Marija Čapla, Jablance (5); Anica Čuš, Ženik (8); Franjo Kolšek, Orlavas — Braslovče (2); Planinski Orel, Vojnik (8); Joško iz Vojnika (8); Micika Fistrovič, Plešivica (8); Zalika Kuplen, Maribor (1); Hajdina pri Ptuj: Ivan Sakelšek, Franc Svenšek (4); Malika Mirt, Rajhenburg (7); Anica Postrak, Lahonci (8); Murska Sobota: Koloman Šandor (8); Alojz Martinec (8), Ludvik Rogan (8), Gabrijelčič Nikolaj (8), Antauer Akoš (8); Joško z Brda (8); Joško z Vinskega brega (8); Terezija Blaguš, Sv. Jurij ob šč. (8); Frida Prapotnik, Vel. Nedelja (8); Kristina Mačkošek, Sv. Jedert nad Laškim (7); Ivan Trobej, Pameče (3); Slavko Žličar, Ponikva ob juž. žel. (7);

Anton Verdev, Dobrič (5); Jožef Petrovič, Pohorje — Sv. Barbara v Hal. (5); Maks Ramšak, Slivnica (5); Tončka Skremka, Kapela (6); Bark Matilda, Šmihel (7); Franjo Jug, Studenci pri Mariboru (6); Ludvik Bergant, Sv. Lenart nad Škofjo Loko (6); Lucija Kidrič, Sveča (3); Barika Moravec, Vel. Nedelja (7); Jursinci — Sv. Lovrenc v Slov. gor.: Vinko Slodnjak (8), Sovec Franc (7), Čeh Jakob (8), Marija Šošterič (8), Ivan Rojht (8), Tončka Čuš (8), Micika Majerič (8), Alojz Bezjak (8), Anton Slodnjak (8).

Na g r a d o s o d o b i l i : Alojz Martinec, dijak, Murska Sobota; Jakob Čeh, Oblaki — Jursinci pri Ptuju; Jožef Petrovič, Pohorje 7 — Sv. Barbara v Halozah.

Grenko pismo, ki ni brez resnice . . .

Zelo zaslužna naročnica, ki noče biti imenovana, ki pa jo poznate, nam je poslala to pismo, ki ga objavljamo le deloma:

Dolgo sem odlašala in se nisem mogla odločiti; vendar je potrebno, da Vam iz ljubezni in hvaležnosti do lista zaupam mnenje in sodbo mnogih.

Kam ste vendar dali uredniški koš? Neka globoko izobrazena naročnica mi je dejala, da se ji zelo smilite in je mnenja, da ste mnogo predobrili do dopisovalcev. Že prav nič prosvetni »Trapistov Jürek« vernim in resnim ni ugajal. Kaj naj rečem šele na dopise, posebno tiste, ki brez vsake nežnosti razkrivajo ljubezensko strast? Naših deklških čeprav plemenitih, ljubavi ne bi smeli razpravljati v »Našem domu«, ki ni le deklški list.

Glede dopisov deklet se izobrazenci posmihajo, ker skoro vsi gonijo isto večno lajno: kako se je bala uredniškega koša, kako je vendar prišla za pero, kako v njihovem kraju ne spijo, temveč so se zbudili; kako so imeli seje; kako naj pride mladina na dan, na plan itd. Take lajne smo vsi že do ušes sili.

Za božjo voljo! Ali je naša mladina res tako puhla in prazna, da nič drugega ne zna, kot besede, besede tratiti? Ali vzgajajo naša društva tako mladino? Mar ne kažejo ravno ti prazni dopisi strašno praznoto mladine, pa tudi obsodbo naše »prosvete«, ki je naučila prazno slamo mlatiti?!

Fantje se mi zdijo v svojih dopisih mnogo bolj pametni in stvarni, čeprav ne vsi. V zadnji številki je Ptujčan sam začutil, da je dovolj prazne slame v dopisih; radovedna sem, koliko jih bo ubogalo njegov nasvet.

Povrh dopisi vedno in vedno ponavljajo isto priskutno hvalisanje, kako lep je »Naš dom« in naj si ga vsa mladina naroči. Kaj boš to pisala v »Naš dom«! Rajši to ustno opravi v svojem kraju in glej, da boš res dobila kaj novih naročnikov!

Res je lepo, da se mladina oglašaja; toda s takimi čenčami naj ne smeši sebe in vsega našega prosvetnega dela. Ni vredna vsaka stvar tiska, »Naš dom« naj tudi ne bo list, ki bi pobiral vse, česar noben drug list ne bi tiskal, ker se mu ne bi zdelo vredno. Čitala sem v eni letošnjih številkih, da stane vsaka tiskana vrsta 6 Din. Ali za mnogokaj ni škoda tega denarja? Gosp. urednik! Koš odprite! Motiko vzemite; če bo ljubezen tako cvetela v deklških gredicah, boste morali še za očeta starešino. Dopisniki Vam bodo le hvaležni, če jih boste naučili stvarno in pametno pisati. Drugače se bojim, da bo list izgubil resne naročnike, ker pri nas že zdaj pravijo, da je bil lani mnogo boljši. — Pa brez zamerel! (Kaj bomo rekli? Potrkajmo se na prsa . . . Ur.)

Naši dobrotniki: Legvart Rudolf, Zavrh — Dobrna 10 Din; Hranilnica in posojilnica Št. Janž 100 Din; Kuplen Zalika, šivilja, Maribor, Koroška cesta 7, 10 Din; Jožef Mlakar, Češnjica — Srednja vas v Bohinju 10 Din; Jožef Novak, Banovci — Križevci 5 Din; Ivan Leskovar, Prihova — Konjice 10 Din; dr. Rok Jesenko, Sevnica 25 Din; Sipek Jakob, čevljar, Črna pri Prevaljah 5 Din. Vsega skupaj 2.030 Din. Bog plačaj!

Lepo prosimo, ne pozabite na naročnino! Naročniki so nam dolžni še 21.000 dinarjev za naročnino. Tudi to številko smo izdali na 32 straneh, ker trdno upamo, da nam boste vsi naročnino prav kmalu plačali in da nam boste pridobili še potrebnih 2300 novih naročnikov.

Kdor rad nespodobne reči premišlja, se sam v zanjke zapleta, in kadar pride skušnjava, ne more več uiti.

(Slomšek mladeničem in mladenkam.)

Najboljše Najugodnejše Najsigurnejše

*sredstvo za čiščenje ŽELODCA in ČREVESJA
za OTROKE in ODRASLE je:*

prašek

MAGNA
PURGA

*ker čisti brez
BOLEČIN - ima ugo-
den okus, obenem osve-
žuje in desinfecira ŽE-
LODEC in ČREVA
ter s tem preprečuje
težja OBOLENJA.*

*Če vzamete vedno po vsakem jelu na vrhu
noža po pol kozarca vode praška MAGNA
pospešuje PREBAVO - urejuje fršo
STOLICO.*

Odstranjuje:

*odvečno kislino v želodcu - neugoden zadah
iz ust - podražaj na bljuvanje -
podrigavanje - zgago.*

Ozdravlja:

*ŽELODČNI katar - ČREVESNI katar -
bolezni JETER - krče v ŽELODCU -
hemoroide - tvore v ŽELODCU.*

*Dobite v vseh lekarnah 1 zavoje s točnim navodilom Din 4—
ali naročite na naslov Laboratorij „ALGA“ - SUSAŠAK in priložite
pismu 10 dinarjev v znamkah za 2 zavoja.*

ENERGIN

železnato kina vino

čisti - krepi in osvežuje KRI.

Za okrepčanje zadostuje

3 steklenice Din 128.

Laboratorij ALGA - Sušak

*Vse
REVMATIČNE BOLEČINE
zdravite s preparatom*

ALGÄ

4 steklenice Din 77

8 steklenic Din 131

Laboratorij ALGA - Sušak

Zdravilišče Rogaška Slatina

Najlepše in najbolj moderno urejeno zdravilišče kraljevine SHS.

Svetovnoznani zdravilni vrelci:
„TEMPEL“ „STYRIA“ „DONAT“

➔ Zdravljenje vseh želodčnih in črevesnih
bolezni, bolezni srca, ledvic in jeter. ➔

Sezona: MAJ — SEPTEMBER.

Cene zmerne. — V pred- in posezoni znaten popust.
Koncertira vojaška godba. — Radio. — Največja udob-
nost. — Prometne zveze ugodne. — Zahtevajte prospekte!

Ravnateljstvo zdravilišča Rogaška Slatina

FRANC STRUPI V CELJU

Vam priporoča svojo

zelo bogato zalogo steklene ter
porcelanaste posode, svetiljk, le-
pih okvirov, ogledal, raznovrstnih
šip itd.

Prevzema vsakršna steklarska dela

Najsolidnejše cene in točna postrežba

!! Na drobno **!!**
!! Na debelo **!!**